

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

USPOREDNA ANALIZA POSLOVANJA
PRERADA-CETINA d.o.o. S USPOREDIVIM
PODUZEĆIMA IZ EU

Mentor:

Slavko Šodan

Student:

Lucija Kujundžić

Split, listopad, 2017.

Sadržaj

1	UVOD	1
1.1	Definiranje problema istraživanja	1
1.2	Ciljevi rada	1
1.3	Metode rada	2
1.4	Struktura rada	2
2	REGULATIVNI OKVIR ZA FINACIJSKO IZVJEŠTAVANJE I TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI.....	4
2.1	Regulativni okvir za financijsko izvještavanje u Republici Hrvatskoj.....	4
2.2	Temeljni financijski izvještaji	6
2.2.1	Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)	7
2.2.2	Račun dobiti i gubitka	8
2.2.3	Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	8
2.2.4	Izvještaj o novčanim tokovima	9
2.2.5	Izvještaj o promjenama kapitala.....	10
2.2.6	Bilješke uz financijske izvještaje	10
3	METODE I NAČINI ANALIZE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	12
3.1	Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja.....	12
3.2	Osnovni financijski pokazatelji	13
3.2.1	Pokazatelji likvidnosti	14
3.2.2	Pokazatelji zaduženosti	15
3.2.3	Pokazatelji aktivnosti	16
3.2.4	Pokazatelji ekonomičnosti.....	18
3.2.5	Pokazatelji profitabilnosti	18
4	ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA PRERADA-CETINA d.o.o. SA USPOREDIVIM PODUZEĆA IZ EU	20
4.1	Prerada-Cetina d.o.o. – opće informacije	20
4.2	Analiza poslovanja poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. sa usporedivim poduzećima iz EU	20
4.2.1	Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja likvidnosti.....	21
4.2.2	Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja zaduženosti	26

4.2.3	Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja aktivnosti	29
4.2.4	Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja ekonomičnosti	33
4.2.5	Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja profitabilnosti	36
5	ZAKLJUČAK	39
6	LITERATURA	40
7	SAŽETAK	44

1 UVOD

1.1 Definiranje problema istraživanja

Pod usporednom analizom poslovanja podrazumijeva se usporedba financijskih rezultata jednog poduzeća sa financijskim rezultatima drugog poduzeća iz iste gospodarske grane. Kako bi se mogla vršiti usporedna analiza dvaju ili više poduzeća potrebno je raspolagati točnim i pouzdanim informacijama iz temeljnih financijskih izvještaja. Pod analizom financijskih izvještaja nekog poduzeća podrazumijeva se izračun određenih pokazatelja poslovanja kako bi se dobio uvid u financijsku strukturu poduzeća. Korištenjem tih pokazatelja dobivaju se rezultati (podaci) koji su važni za management koji se bavi upravljanjem i odlučivanjem. Donošenje poslovnih odluka temelji se na događajima i rezultatima koji mogu nastati :

- unutar poduzeća - kada se prikupljaju podaci za određene segmente poslovanja duže vrijeme te se međusobno uspoređuju,
- između poduzeća – kada se jedno poduzeće uspoređuje s drugim kako bi se utvrdile eventualne tržišne prednosti i nedostaci,
- u odnosu na ostatak industrije – utvrđuje se pozicija poduzeća u industrijskog grani u kojoj posluje.

Glavni predmet istraživanja ovog završnog rada je analiza, razrada i objašnjenje rezultata poslovanja poduzeća Prerada- Cetina d.o.o. te korištenje financijskih pokazatelja na temelju rezultata iz financijskih izvještaja kako bi se što bolje interpretiralo poslovanje tvrtke u usporedbi s drugim poduzećima iz Europske unije. Financijski izvještaji moraju pružiti istinite i vjerodostojne podatke koje odražavaju rezultate poslovanja uprave te ostvarenja zahtjeva koji su im postavljeni. Oni moraju biti dostupni internim i eksternim korisnicima. Pod internim korisnicima se podrazumijevaju zaposlenici, članovi skupštine i nadzornog odbora i management, dok se pod eksternim korisnicima podrazumijevaju kupci, dobavljači, vjerovnici, investitori i kreditori, vlada i njene agencije, te javnost.

1.2 Ciljevi rada

Cilj ovog rada je objasniti financijska izvješća, tehnike i načine financijske analize i objasniti rezultate poslovanja poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. usporedno s drugim poduzećima iz Europske unije koja se bave istom djelatnošću, odnosno njihov financijski položaj. Da bi se mogli neki financijski izvještaji koristiti kao temelj za analizu pomoću financijskih pokazatelja ono što je važno za njihovu valjanost jest pregledavanje informacija koje se koriste u izradi te provjera formalne ispravnosti. Bit ovog istraživanja je prilagodljivost poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. izazovima s kojima se suočava svako poduzeće u procesu rasta te zadržavanje stabilnog poslovanja unatoč velikoj konkurenciji i uvozu prehrambenih proizvoda, istodobno nudeći svojim kupcima proizvode i brend koji već dugo postoji na tržištu.

1.3 Metode rada

Za potrebe ovog rada koristit će se i metode proučavanja stručne i znanstvene literature, analiza sekundarnih izvora informacija, prikazi pomoću tablica i grafikona te odabrane metode financijske analize. Te metode su:

- metoda deskripcije koja podrazumijeva opisivanje činjenica na temelju prikupljenih podataka o društvima i na temelju podataka korištene literature;
- metoda analize prema kojoj se iz složenijih podataka i zaključaka izvode njihovi jednostavniji dijelovi;
- metoda sinteze prema kojoj se sumiraju dosadašnja saznanja i podatke u jednu cjelinu;
- metoda analize financijskih izvještaja koja se odnosi na izračun pokazatelja te usporedbu među odabranim tvrtkama.

1.4 Struktura rada

Ovaj rad se sastoji od pet dijelova. U prvom dijelu se govori o temi rada, predmetu istraživanja, koji su njegovi ciljevi te o metodama koje će se koristiti pri pisanju. Drugi dio rada se odnosi na temeljne financijske izvještaje te općenito o njihovoj važnosti. Treći dio

rada je baziran na financijskim pokazateljima, prikazom njihova izračuna te interpretaciji. Četvrta cjelina predstavlja istraživački dio o analizi i uspješnosti poslovanja poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. s odabranim konkurentima iz Europske Unije. Peta cjelina kao posljednji dio ovog rada se odnosi na zaključak u kojem će se sažeto objasniti poslovanje poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. u usporedbi s odabranim poduzećima.

2 REGULATIVNI OKVIR ZA FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE I TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

2.1 Regulativni okvir za financijsko izvještavanje u Republici Hrvatskoj

Računovodstvena regulativa se odnosi na pravila, propise, načela i standarde u okviru koji se odvija vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja. Razvoj računovodstvene regulative može se odvijati na jedan od sljedeća dva pristupa, a to je:

- zakonima te propisima sličnim zakonima
- i načelima ili standardima.¹

Zakon o računovodstvu propisuje korištenje sljedećih standarda prilikom izrade financijskih izvještaja, a to su:

- Hrvatski standardi financijskog izvještavanja koji definiraju računovodstvena načela i pravila priznavanja, mjerenja i klasifikacije poslovnih događaja te sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja koje donosi Odbor za standarde financijskog izvještavanja.
- Međunarodni standardi financijskog izvještavanja obuhvaćaju Međunarodne računovodstvene standarde te njihove dopune i povezana tumačenja tvrdene od Europske komisije.²

Prema Zakonu o računovodstvu obveznici vođenja poslovnih knjiga su poduzetnici. Poduzetnici u smislu ovog zakona jesu:

- Trgovačko društvo i trgovac pojedinac određeni propisima kojima se uređuju trgovačka društva,
- Poslovna jedinica poduzetnika sa sjedištem u drugoj državi članici ili trećoj državi ako prema propisima te države ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja, te poslovna jedinica poduzetnika iz države članice ili treće države koji su obveznici poreza na dobit sukladno propisima kojima se uređuju porezi i

¹ Izvor: Šodan S. (2017): Financijska analiza poslovanja, predavanje 2, Sveučilište u Splitu, Split, str 2.; Preuzeto: 28.08.2017.

² Izvor: Zakon o računovodstvu (NN 78/15); članak 16; Preuzeto: 28.08.2017.

- Podružnica inozemnih poduzetnika u Republici Hrvatskoj, ako ista nije poslovna jedinica, kako je određeno propisima kojima se uređuju trgovačka društva.³

Poduzetnik mora biti dobro upućen u proces vođenja knjiga, te ovisno o veličini i vrsti djelatnosti odlučuje:

- sam voditi knjige,
- osigurati dobru komunikaciju s računovođom i nesmetani tok financijskih informacija ili
- izabrati dio posla koji može sam obavljati, dok ostatak mora povjeriti stručnom računovođi.⁴

Zanemarivanje praćenja računovodstva ili nerazumijevanje svog financijskog položaja poduzetnika vodi prema neuspjehu.

Godišnje financijske izvještaje čine:⁵

- Izvještaj o financijskom položaju (bilanca),
- Račun dobiti i gubitka,
- Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
- Izvještaj o novčanim tokovima,
- Izvještaj o promjenama kapitala,
- Bilješke uz financijske izvještaje.

Temeljni financijski izvještaji se sastavljaju za poslovnu godinu. Mikro, mali i srednji poduzetnici dužni su sastavljati financijske izvještaje prema Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja, dok su veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa dužni sastavljati financijske izvještaje prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.⁶

³ Izvor: Zakon o računovodstvu (NN 78/15); članak 4. t. 1. i 2. ; Preuzeto: 12.07.2017.

⁴ Izvor: Pojednostavljeno računovodstvo; Ekonomski fakultet, Osijek, Interni materijali; Preuzeto: 22.07.2017.
<http://www.efos.unios.hr/arhiva/dokumenti/PR-07-Pojednost-rac.pdf>

⁵ Izvor: Zakon o računovodstvu, NN 78/15, 134/15, članak 19.; ; Preuzeto: 12.07.2017.

⁶ Izvor: Zakon o računovodstvu (NN 78/15); članak 17. T. 2.-3.; Preuzeto: 12.07.2017.

Prema Zakonu o računovodstvu poduzetnici se kategoriziraju prema sljedećim uvjetima⁷:

1. Mikro poduzetnici su oni koji ne prelaze dva od tri sljedeća uvjeta:
 - Ukupna aktiva 2.600.000,00 kuna,
 - Prihod 5.200.000,00 kuna i
 - Prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 10 radnika

2. Mali poduzetnici su oni koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze dva od tri sljedeća pokazatelja:
 - Ukupna aktiva 30.000.000,00 kuna,
 - Prihod 60.000.000,00 kuna i
 - Prosječan broj radnika tijekom poslovne godine - 50 radnika.

3. Srednji poduzetnici su oni koji nisu ni mikro ni mali poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:
 - ukupna aktiva 150.000.000,00 kuna
 - prihod 300.000.000,00 kuna
 - prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 250 radnika.

4. Veliki poduzetnici su poduzetnici koji prelaze najmanje dva od tri sljedeća uvjeta:
 - ukupna aktiva 150.000.000,00 kuna
 - prihod 300.000.000,00 kuna
 - prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 250 radnika.

2.2 Temeljni financijski izvještaji

Temeljni financijski izvještaji služe kao podloga za procjenu uspješnosti poslovanja nekog poduzeća. Na temelju njih dobije se uvid u poslovanje poduzeća, tj. da li tvrtka ostvaruje dobit ili gubitak. Također, oni igraju vrlo važnu ulogu na tržištu jer potencijalni ulagač ili kupac koji žele kupiti udjele ili cijelo poduzeće na temelju financijskih izvještaja stvaraju

⁷ Izvor: Zakon o računovodstvu (NN 78/15); članak 5. t. 1.- 5.; Preuzeto: 22.07.2017.

prvobitnu sliku o poduzeću bez prethodnih konzultacija sa upravom. Za vođenje poduzeća potreban je čitav skup informacija koje najvećim dijelom nastaju u računovodstvu te se na kraju godine upisuju kao konačni rezultati u financijske izvještaje.

Cilj financijskih izvještaja je da pružaju istinite, realne, pravodobne i objektivne informacije koje će korisnici upotrebljavati za donošenje poslovnih odluka, a koje se nalaze upravo u ovim dokumentima. Korisnici financijskih izvještaja su vjerovnici, dobavljači, vlada i javne institucije, ulagači (investitori), kreditori, management, dioničari i sl. Oni se koriste ovim podacima kako bi utvrdili da li neko poduzeće poštuje zakone, tj. ne izbjegava plaćanje poreza (Porezna uprava), kako bi utvrdili platežnu moć poduzeća (dobavljači, vjerovnici i zaposlenici – kako bi naplatili svoje usluge i pozajmljena novčana sredstva), kako bi donijeli pravodobne odluke (management) i dr.⁸

Kao jedan od nedostataka financijskih izvještaja mogla bi se navesti njihova javna objava jer tada do podataka lako mogu doći konkurenti i procijeniti stanje tvrtke.

2.2.1 Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)

Bilanca je sustavan pregled stanja imovine i obveza na određeni dan, odnosno pregled stanja aktive, pasive i kapitala na određeni dan. To je temeljni financijski izvještaj koji pokazuje financijski položaj poduzeća i koji služi kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja.⁹ Ono što je važno kod bilance je to da ona mora biti u ravnoteži, odnosno aktiva mora biti jednaka pasivi. Iz bilance se mogu dobiti važne informacije kao što su:¹⁰

- vrsta dugotrajne imovine,
- sastav obrtnih sredstava poduzeća,
- veličina vlastitog kapitala,
- zaduženost poduzeća,
- poštuje li se osnovno pravilo financiranja te
- je li ostvarena financijska ravnoteža.

⁸ Prema: www.moj-bankar.hr; Dostupno na: <http://www.moj-bankar.hr/Kazalo/C/Ciljevi-ra%C4%8Dunovodstva>, Preuzeto: 10.07.2017.

⁹ Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 53; Preuzeto. 22.07.2017.

¹⁰ Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 53-54; Preuzeto. 22.07.2017.

Pod imovinom se podrazumijevaju sredstva kojima se tvrtka koristi u svom poslovanju i od kojih ostvaruje prihode. Izvore imovine dijelimo prema vlasništvu na vlastite izvore (kapital) i tuđe izvore (obveze). Obveze mogu biti kratkoročne što znači da ih je potrebno podmiriti u roku kraćem od godine dana i dugoročne koje dopijevaju na naplatu u razdoblju dužem od godine dana. Vlastiti kapital je razlika između imovine i obveza.¹¹

2.2.2 Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je jedan od temeljnih financijskih izvještaja koji prikazuje prihode, rashode i financijski rezultat u obračunskom razdoblju te ukazuje na uspješnost poslovanja. Prihodi su povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku povećanja imovine ili smanjenja obveza što za rezultat ima povećanje kapitala, a rashodi su smanjenje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku smanjenja imovine ili povećanja obveza što za rezultat ima smanjenje kapitala. Razlika između prihoda i rashoda daje financijski rezultat koji može biti pozitivan ili negativan (dobit ili gubitak).¹²

Račun dobiti i gubitka može se prikazati kao jednostrani ili dvostrani račun. U praksi se obično koristi jednostrani račun zbog njegove jednostavnosti jer takav oblik omogućuje razvrstavanje prihoda i rashoda prema vrstama aktivnosti. Tako se obično dobit (gubitak) iskazuju kao dobit od redovitog poslovanja, dobit od financiranja i dobit od izvanrednih (ostalih) aktivnosti.¹³

2.2.3 Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti može se sastavljati na dva načina.

Prvi način podrazumijeva sastavljanje izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, a drugi način je da se sastavi izvještaj o dobiti koji prezentira komponente dobiti ili gubitka i izvještaj o ostaloj

¹¹ Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 59; Preuzeto. 27.08.2017.

¹² Izvor: Žager K.; Ekonomski fakultet; Zagreb, Interni materijali sa predavanja; Preuzeto: 22.07.2017.
<http://web.efzg.hr/dok/RAC/kzager/RA%C4%8CUN%20DOBITI%20I%20GUBITKA.pdf>

¹³ Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 278; Preuzeto. 27.08.2017

sveobuhvatnoj dobiti koji započinje s dobiti ili gubitkom te prikazuje ostale komponente sveobuhvatne dobiti.¹⁴

Strukturu sveobuhvatne dobiti čine dobit ili gubitak te ostali dijelovi sveobuhvatne dobiti kao što su promjene revalorizacijskih rezervi temeljem svođenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine na fer vrijednost (MRS 16 i MRS 38), dobiti i gubici iz prevođenja financijskih izvještaja koji se odnose na inozemno poslovanje (MRS 21), dobiti i gubici od naknadnog mjerenja financijske imovine raspoložive za prodaju, učinkoviti dio dobitaka i gubitaka od instrumenata zaštite u zaštiti novčanog toka te akutarski dobiti ili gubici povezani s planovima definiranih primanja prema MRS – u 19.¹⁵

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prikazuje prihode i rashode, uključujući usklade tijekom reklasifikacije, koje se ne priznaju u računu dobiti i gubitka.¹⁶

2.2.4 Izvještaj o novčanim tokovima

Zadatak menadžera između ostaloga je i da brzo pretvori neto dobitak u gotovinu jer se može dogoditi da tvrtka koja ostvaruje visoke profite, a nije likvidna, može otići u stečaj isto kao i neprofitabilna poduzeća. Stoga u ovom slučaju manageri moraju koristiti izvještaj o novčanom tijeku, *koje daje informacije o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, ali predstavlja i bazu za planiranje budućih gotovinskih tijekova i potreba za financiranjem*¹⁷, kako bi imali uvid u ostvarene rezultate prošlih razdoblja i za planiranje budućih.

Novčani tokovi se razvrstavaju prema sljedećim aktivnostima¹⁸:

- 1) Poslovne aktivnosti,
- 2) Investicijske aktivnosti,
- 3) Financijske aktivnosti.

¹⁴ Prema: Perčević H., Hrvatska revizorska komora, Zagreb, Preuzeto: 22.07.2017.; <http://www.revizorska-komora.hr/pdf/Prezentacije-2009/Prezentiranje%20financijskih%20izvjestaja%20pripremljenih%20prema%20MSFI.ppt>

¹⁵ Prema: Perčević H., Hrvatska revizorska komora, Zagreb, Preuzeto: 22.07.2017.; <http://www.revizorska-komora.hr/pdf/Prezentacije-2009/Prezentiranje%20financijskih%20izvjestaja%20pripremljenih%20prema%20MSFI.ppt>

¹⁶ Izvor: Šodan S. (2017), Financijska analiza poslovanja, Interni materijali, Preuzeto: 22.07.2017.

¹⁷ Izvor: Vidučić Lj. (2012.), Financijski management, RRI, str. 381, Preuzeto: 22.07.2017

¹⁸ Izvor: Vidučić Lj. (2012.), Financijski management, RRI, str. 381; Preuzeto: 22.07.2017.

Poslovne aktivnosti vezane su za tekuće poslovanje tvrtke, njenu gospodarsku djelatnost koji se primarno temelje na kratkotrajnoj imovini i obvezama.

Investicijske aktivnosti se odnose na ulaganja u imovinu koja čini sastavni dio poslovanja tvrtke te u financijsku imovinu.

Financijske aktivnosti rezultat su prikupljenog novca tijekom poslovanja tekuće godine.

2.2.5 Izvještaj o promjenama kapitala

Ovo je jedan od temeljnih financijskih izvještaja koji sadrži podatke o svim promjenama u glavnici. Pod promjenama u glavnici se podrazumijevaju promjene u strukturi kapitala koji se sastoji od:

- Upisanog kapitala,
- Premije na emitirane dionice,
- Revalorizacijske rezerve,
- Rezerve kao što su zakonske, statutarne, rezerve za vlastite dionice i sl.,
- Zadržana dobit ili preneseni gubitak i
- Dobit ili gubitak tekuće godine.¹⁹

2.2.6 Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje se objavljuju za isto poslovno razdoblje za koje se objavljuju financijski izvještaji te služe za objašnjenje podataka iz financijskih izvještaja koji nisu lako uočljivi. Bilješke se prvenstveno odnose na pojašnjenje informacija iz bilance, računa dobiti i gubitka te izvještaj o novčanom tijeku.

Poduzetnik treba objaviti u bilješkama informacije kao što su naziv, adresa, pravni oblik poduzeća, opis vrste poslovanja i glavne aktivnosti; informacije na temelju kojih se sastavljaju financijski izvještaji; informacije prema zahtjevima Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja koji nisu predloženi u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o promjeni

¹⁹ Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 87; Preuzeto. 22.07.2017.

kapitala i izvještaju o novčanom toku; broj i nominalnu vrijednost dionica te ako postoji više klasa dionica, broj i nominalna vrijednost ili ako ona nije dostupna, knjigovodstvenu vrijednost dionica svake klase dionica; iznos predujmova i kredita odobrenih članovima administrativnih, upravnih i nadzornih tijela poduzetnika, zajedno s podacima o kamatama, stopama, glavnim uvjetima i otplaćenim iznosima, te obvezama preuzetim u njihovo ime po osnovi bilo kakvih garancija prikazan u ukupnom iznosu za svaku kategoriju.²⁰

²⁰ Izvor: Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (NN 86/15), članak 1. t. 1.42; Preuzeto: 31.07.2017.

3 METODE I NAČINI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Analizu financijskih izvještaja najčešće provode različiti eksterni, ali i interni korisnici čija je svrha upoznavanje ekonomske i financijske snage poduzeća. Rezultati analize utječu na donošenje odluka managementa o poboljšanju pozicije tvrtke na tržištu. Analiza financijskih izvještaja podrazumijeva korištenje ekonomskih formula i tehnika pomoću kojih se dobiju određeni rezultati te se na temelju njih vrši interpretacija i procjena je li poduzeće uspješno iskoristilo svoje resurse u odnosu na ishode poslovanja.

Temeljni instrumenti i postupci koji se koriste u analizi financijskih izvještaja:²¹

- komparativni financijski izvještaji (horizontalna analiza),
- strukturni financijski izvještaji (vertikalna analiza),
- analiza pomoću pokazatelja.

Nad jednim financijskim izvještajem mogu se provoditi različite vrste financijskih pokazatelja, a ono što ih povezuje je to da se dobiveni rezultati pretvaraju u podatke koji su važni za upravljanje. Također je važno naglasiti da financijski pokazatelji ne pružaju uvid u cjelovito poslovanje poduzeća, nego u određene segmente .

3.1 Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja

Prema Vučemilović V.²² komparativni financijski izvještaji se koriste kao temelj za provedbu **horizontalne analize** te se mora raspolagati s podacima za razdoblje od minimalno dvije godine. Pri ovoj analizi najčešće se jedna godina uzima kao bazna (glavna), a ostale se razmatraju u odnosu na nju. Na temelju ove analize uočava se tendencija i dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih pozicija na osnovu čega se utvrđuju moguća problematična područja poslovanja. Ključna varijabla je vrijeme jer se uspoređuju elementi financijskih izvještaja kroz više poslovnih razdoblja.

²¹ Izvor: Vučemilović V. (2015), Financijski management, Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici Interni materijali; ww.vsmti.hr/en/courses/course.../doc.../2928-5financijska-analiza.html, Preuzeto: 31.07.2017.

²² Izvor: Vučemilović V. (2015), Financijski management, Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici Interni materijali; ww.vsmti.hr/en/courses/course.../doc.../2928-5financijska-analiza.html, Preuzeto: 31.07.2017.

Postupak određivanja postotka povećanja/smanjenja vrijednosti neke pozicije financijskih izvještaja u sukcesivnim vremenskim razdobljima u odnosu na bazno razdoblje, tzv. bazni indeksi, računa se pomoću sljedeće tehnike:²³

- odredi se bazna godina (polazna godina u odnosu na koju će se računati bazni indeksi, a koja se uobičajeno označava indeksom 100)
- računanje apsolutnog iznosa promjene vrijednosti pojedinih pozicija izvještaja o novčanom toku kroz razdoblja
- računanje postotnih promjena za sva preostala promatrana razdoblja (vrijednosti promjena pojedinih stavaka iz izvještaja o novčanom toku određenog razdoblja dijele se s vrijednostima istih stavaka iz bazne godine i množe sa 100)
- interpretiranje dobivenih rezultata.

Horizontalnom analizom iskazuju se podaci o povećanju ili smanjenju pozicija u odnosu na baznu godinu.

Vertikalna analiza podrazumijeva međusobno uspoređivanje elemenata financijskih izvještaja tijekom jedne godine, a temelji se na strukturnim financijskim izvještajima koji služe kao podloga za provedbu vertikalne analize. Razlika između strukturnih i komparativnih financijskih izvještaja je u tome da se strukturni izvještaji razmatraju u kontekstu raščlanjivanja, dok je kod komparativnih moguće razmatranje u kontekstu uspoređivanja. Kod vertikalne analize pojedine pozicije bilance se dijele sa saldom te množe sa 100 i izračunava se udio pojedinih stavaka koji čine aktivu i pasivu, a kod računa dobiti i gubitka pojedine pozicije se dijele s ukupnim prihodima ili neto prodajom i izjednačavaju se sa 100.²⁴

Vertikalnom analizom mogu se uočiti glavni izvori novca i novčanih ekvivalenata, odnosno može se uočiti u koje se svrhe koriste najznačajnija novčana sredstva.²⁵

3.2 Osnovni financijski pokazatelji

²³ Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 275; Preuzeto. 31.07.2017

²⁴ Izvor: Vučemilović V. (2015), Financijski management, Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici Interni materijali; ww.vsmi.hr/en/courses/course.../doc.../2928-5financijska-analiza.html, Preuzeto: 31.07.2017.

²⁵ Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 278; Preuzeto. 31.07.2017

U mnoštvu instrumenata pomoću kojih se vrši analiza financijskih izvještaja značajno mjesto zauzima analiza pomoću pokazatelja. Analiza pomoću pokazatelja omogućava usporedbu rezultata pokazatelja između dvije tvrtke ili usporedbu s industrijskim sektorom u kojem tvrtka posluje. Također ukazuju na poslovnu sposobnost poduzeća kao što su plaćanje obaveza, upravljanje određenim aktivnostima, sposobnost financiranja poduzeća iz vlastitih izvora i sl. Osnovne skupine pokazatelja su:²⁶

- pokazatelji likvidnosti,
- pokazatelji zaduženosti,
- pokazatelji aktivnosti,
- pokazatelji ekonomičnosti,
- pokazatelji profitabilnosti.

3.2.1 Pokazatelji likvidnosti

Budući da se likvidnost odnosi na platežnu sposobnost poduzeća, tj podmirenje tekućih i dospjelih obveza na plaćanje ova skupina pokazatelja ukazuje na uspješnost pokrića troškova iz redovnog poslovanja.²⁷

U tablici 1 prikazani su pokazatelji likvidnosti i način njihovog izračunavanja.

Tablica 1. Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent trenutne likvidnosti	Novac	Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Novac + potraživanja	Kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	Dugotrajna imovina	Kapital + dugoročne obveze

Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb

²⁶ Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 248; Preuzeto. 31.07.2017.

²⁷ Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 248; Preuzeto. 28.08.2017.

Koeficijent trenutne likvidnosti mjeri sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze. Ovaj pokazatelj likvidnosti dovodi u odnos pokriće i potrebe za kapitalom u roku od 1 godine te ga treba usporediti s drugim poduzećima u istoj grani industrije te ne bi trebao biti manji od 0,10.²⁸

Kod koeficijenta ubrzane likvidnosti postavlja se pitanje ima li poduzeće dovoljno kratkoročnih sredstava da podmiri dospjele obveze, a bez prodaje zaliha. Poželjna vrijednost je ona koja ne odstupa značajno od industrijskog prosjeka, tj. 1 ili veća od 1.²⁹

Koeficijent tekuće likvidnosti bi trebao biti veći od 2. Odnosno ako poduzeće želi održavati tekuću likvidnost na normalnoj razini i izbjeći situaciju nepravodobnog plaćanja obveza tada na raspolaganju mora imati dvostruko više kratkotrajne imovine nego kratkotrajnih obveza zbog rizika od unovčavanja kratkotrajne imovine jer se npr. u Republici Hrvatskoj potraživanja vrlo često ne naplaćuju redovito.³⁰

Koeficijent financijske stabilnosti predstavlja omjer dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze. Poželjno je da ovaj koeficijent bude manji od 1 jer poduzeće dio svoje kratkotrajne imovine mora financirati iz kvalitetnih dugoročnih izvora. Ako je vrijednost veća od 1 to znači da će poduzeće dio svoje dugotrajne imovine financirati iz kratkoročnih izvora.³¹

3.2.2 Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala i načine kojima poduzeće financira svoju imovinu. Oni određuju stupanj korištenja financijskih sredstava koje tvrtka koristi za održavanje poslovanja. Poduzeća sa značajno visokim stupnjem zaduženosti gube financijsku fleksibilnost te mogu imati probleme pri pronalazanju novih investitora, a mogu se suočiti i s rizikom bankrota.³²

U tablici 2 prikazan je izračun pokazatelja zaduženosti.

²⁸ Izvor: Ekonomski fakultet Osijek, Interni materijali; Preuzeto: 31.07.2017.
www.efos.unios.hr/.../sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf

²⁹ Izvor: Ekonomski fakultet Osijek, Interni materijali; Preuzeto: 31.07.2017.
www.efos.unios.hr/.../sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf

³⁰ Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 249; Preuzeto: 31.07.2017.

³¹ Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 250; Preuzeto: 31.07.2017.

³² Izvor: Ekonomski fakultet Osijek, Interni materijali; Preuzeto: 31.07.2017.
www.efos.unios.hr/.../sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf

Tablica 2. Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZVNIK
Koeficijent zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	Glavnica	Ukupna imovina
Koeficijent financiranja	Ukupne obveze	glavnica
Pokriće troškova kamata	Dobit prije poreza i kamata	kamate
Faktor zaduženosti	Ukupne obveze	Zadržana dobit + amortizacija
Stupanj pokrića I	Glavnica	Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	Glavnica + dugoročne obveze	Dugotrajna imovina

Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb

Najčešći pokazatelji zaduženosti su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja koji su odraz strukture pasive i govore koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala, odnosno glavnice i koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala, odnosno obveza. Pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti ukazuju na dinamičku zaduženost jer dug promatraju s aspekta mogućnosti njegova podmirenja. Kod pokrića troškova kamata gleda se koliko su puta kamate pokrivena ostvarenim iznosom bruto dobiti, a kod faktora zaduženosti manja vrijednost znači manju zaduženost. Što se tiče stupnjeva pokrića I i II, oni se računaju na temelju podataka iz bilance i kod njih se razmatra pokriće dugotrajne imovine glavnicom, odnosno glavnicom uvećanom za dugoročne obveze. Vrijednost stupnja pokrića II uvijek mora biti veća od 1 jer dio dugoročnih izvora mora biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine.³³

3.2.3 Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti pokazuju koliko poduzeće koristi svoje resurse u poslovnom procesu te sposobnost naplate potraživanja.³⁴ Kod ovih pokazatelja najviše su u fokusu prihodi koje poduzeće ostvaruje jer ukoliko poduzeće ostvaruje visoke prihode iznad svojih troškova onda ono može ulagati u razvoj svoje glavne djelatnosti, širiti poslovanje i slično, a ukoliko ostvaruje prihode koji su manji od troškova onda poduzeće nema veliki spektar

³³ Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 250-251; Preuzeto. 31.07.2017.

³⁴ Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 251; Preuzeto. 27.08.2017.

moćnosti već se mora zadužiti kako bi moglo održati proizvodnju. Njihov izračun prikazan je u tablici 3.

Tablica 3. Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent obrta ukupne imovine	Ukupni prihod	Ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Ukupni prihod	Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	Prihodi od prodaje	Potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	Broj dana u godini (365)	Koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb

Koeficijent obrtaja ukupne imovine pokazuje odnos između ukupnih prihoda i ukupne imovine, odnosno koliko se puta u jednoj godini imovina pretvori u prihode. On pokazuje intenzitet uporabe ukupnog kapitala za financiranje imovine.³⁵

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine kao što se iz tablice vidi pokazuje odnos između ukupnih prihoda i ukupne kratkotrajne imovine.³⁶

Koeficijent obrtaja potraživanja pokazuje koliko puta godišnje se potraživanja naplate, odnosno pretvore u novac. Trajanje naplate potraživanja u danima računa se koristeći ovaj koeficijent, a naziva se dani vezivanja sredstava.³⁷

Dani vezivanja sredstava dobiju se stavljanjem u odnos broja dana u godini (365) i koeficijenta obrtaja potraživanja. Što je veći koeficijent obrtaja to su manji dani vezivanja sredstava, odnosno kraće je trajanje naplate potraživanja, tj. potraživanje se brže naplaćuje.³⁸

³⁵ Vujević K. i Balen M: Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća pomorskog prometa Pomorstvo, god. 20, br. 2 (2006), str.43; Preuzeto: 31.07.2017.,Dostupno na: hrcak.srce.hr/file/10428

³⁶ Vujević K. i Balen M: Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća pomorskog prometa Pomorstvo, god. 20, br. 2 (2006), str.43; Preuzeto: 31.07.2017.,Dostupno na: hrcak.srce.hr/file/10428

³⁷ Ibidem

³⁸ Ibidem

3.2.4 Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti ukazuju je li poduzeće posluje s dobitkom ili gubitkom, odnosno stavljaju u odnose prihode i rashode.

Način njihova izračuna prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	Prihodi od prodaje	Rashodi prodaje
Ekonomičnost financiranja	Financijski prihodi	Financijski rashodi
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	Izvanredni prihodi	Izvanredni rashodi

Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb

Ovi pokazatelji koriste prihode i rashode od različitih izvora kao što su prihodi i rashodi od redovnog poslovanja, prihodi i rashodi od financijskih i izvanrednih aktivnosti te ukupni prihodi i rashodi.

3.2.5 Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti mjere uspjeh ostvarivanjem zarade poduzeća. Pokazuju veličinu dobiti u odnosu na angažiranu imovinu. Pokazatelji profitabilnosti služe kao mjerilo za donošenje odluke o ocjeni uspješnosti rada uprave.³⁹

Tablica 5. Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Neto profitna marža	Neto dobit + kamate	Ukupni prihod
Bruto profitna marža	Dobit prije poreza + kamate	Ukupni prihod
Neto rentabilnost imovine	Neto dobit + kamate	Ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	Dobit prije poreza + kamate	Ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala	Neto dobit	Vlastiti kapital (glavnica)

Izvor: Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb

³⁹ Vujević K. i Balen M: Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća pomorskog prometa Pomorstvo, god. 20, br. 2 (2006), str.38; Preuzeto: 31.07.2017., Dostupno na: hrcak.srce.hr/file/10428

Neto profitna marža i bruto profitna marža izračunavaju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka, a jedina razlika je u obuhvatu poreza na dobit. Usporedbom ovih dvaju pokazatelja dobije se iznos poreznog opterećenja u odnosu na ukupni prihod. Pokazatelji rentabilnosti računaju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. I ovdje se razlikuje bruto i neto rentabilnost, a razlika se odnosi u obuhvatu poreza u brojniku pokazatelja bruto rentabilnosti. Rentabilnost vlastitog kapitala pokazuje odnos neto dobiti i vlastitog kapitala, odnosno pokazuje koliko je puta glavnica pokrivena neto dobiti. Što je veća rentabilnost to znači da je poduzeće ostvarilo veću dobit u odnosu na vlastiti kapital.⁴⁰

⁴⁰ Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 253; Preuzeto. 31.07.2017.

4 ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA PRERADA-CETINA d.o.o. SA USPOREDIVIM PODUZEĆA IZ EU

4.1 Prerada-Cetina d.o.o. – opće informacije

Društo Prerada – Cetina d.o.o. osnovano je 2005.g. u Omišu, a glavna djelatnost je proizvodnja hrane i pića, kupnja i prodaja robe, trgovačko posredovanje na domaćem i inozemnom tržištu, pripremanje hrane i pružanja usluga prehrane.⁴¹

Poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. zapošljava 24 djelatnika te proizvodi više od pedeset vrsta suhe tjestenine uz pomoć visokoautomatiziranog postrojenja. Iako je konkurencija, a pogotovo iz Italije, prevelika i u trgovinama se može naći tjestenina koja je puno jeftinija od one koju proizvodi Prerada – Cetina d.o.o., promet tvrtke ne pada zahvaljujući izvozu i uspješnom brendu. Naime, poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. jedina u Hrvatskoj u proizvodnji tjestenine koristi durum pšenicu koju nabavlja iz Italije što povećava troškove poslovanja.⁴²

4.2 Analiza poslovanja poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. sa usporedivim poduzećima iz EU

Usporedna analiza financijskog položaja poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. u odnosu na ostala poduzeća iz Europske Unije napraviti će se pomoću komparativne analize određenih financijskih pokazatelja u razdoblju od 2012.g. do 2015.g. Glavni kriterij za odabir poduzeća za usporedbu je da pripadaju istoj gospodarskoj grani, odnosno da se bave prehrambenom djelatnošću te da imaju približno jednake poslovne prihode. Podatci su prikupljeni iz Amadeus BvD baze podataka.

Poduzeće Antichi Saporì s.r.l. posluje u Italiji te zapošljava 8 djelatnika. Bavi se proizvodnjom suhomesnatih proizvoda i kolača (panettone).⁴³

La Marchesina s.r.l. je osnovana 2002. godine također u Italiji, u privatnom vlasništvu te zapošljava 7 djelatnika. Glavna djelatnost je proizvodnja makarona i tjestenine.⁴⁴

⁴¹ Izvor: www.sudskiregistar.hr, Preuzeto: 19.08.2017.

⁴² Izvor: www.slobodnadalmacija.hr, dostupno na : <http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/split-zupanija/clanak/id/168570/jos-industrija-u-dalmaciji-ni-propala-u-omisu-prezivjele-tri-proizvodne-perjanice>; Preuzeto: 19.08.2017.

⁴³ Izvor: <http://www.antichisaporì.com/?m=prodotti&id=6&pag=3>, Preuzeto: 28.08.2017.

Poduzeće Livi s.r.l. je osnovano u Rimu, zapošljava 10 djelatnika te je usmjerena osobito na proizvodnju tjestenine, kuskusa i sličnih proizvoda od brašna.⁴⁵

4.2.1 Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja likvidnosti

U ovom poglavlju provedena je analiza odabranih poduzeća u sposobnosti podmirenja svoji redovnih (dospjelih) obveza pomoću koeficijenta trenutne likvidnosti, koeficijenta ubrzane likvidnosti, koeficijenta tekuće likvidnosti i koeficijenta financijske stabilnosti.

Tablica 6. Koeficijenti trenutne likvidnosti odabranih poduzeća

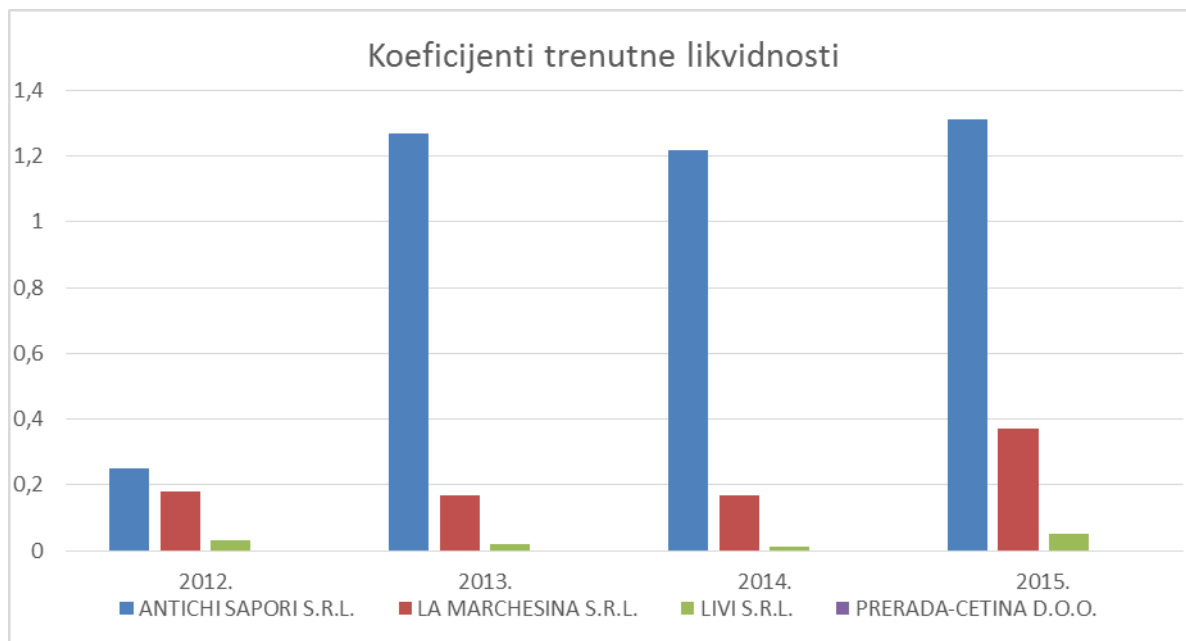
NAZIV PODUZEĆA	KOEFIČIJENT TRENUTNE LIKVIDNOSTI			
	2012.	2013.	2014.	2015.
ANTICHI SAPORI S.R.L.	0,25	1,27	1,22	1,31
LA MARCHESINA S.R.L.	0,18	0,17	0,17	0,37
LIVI S.R.L.	0,03	0,02	0,01	0,05
PRERADA-CETINA D.O.O.	0,00	0,00	0,00	0,00

Izvor: Izračun autora

Iz tablice 6 se može uočiti kako poduzeće Antichi Saporì s.r.l. kroz razdoblje bilježi rast pokazatelja trenutne likvidnosti što znači da je u mogućnosti da podmiri svoje redovne obveze, dok poduzeća La Marchesina s.r.l., Livi s.r.l. i Prerada – Cetina d.o.o. imaju poteškoća što se tiče plaćanja redovnih obveza.

⁴⁴ Izvor: <http://listings.findthecompany.com/1/88473411/La-Marchesina-S-r-l>; Preuzeto: 28.08.2017.

⁴⁵ Izvor: <https://www.empresite.it/en/LIVI-SRL-425EC.html>; Preuzeto: 28.08.2017.

Grafikon 1. Kretanje koeficijenata trenutne likvidnosti odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autor

Na grafikonu 1 je prikazano kretanje koeficijenata tekuće likvidnosti za odabrana poduzeća u razdoblju od 2012. do 2015. godine. Iz grafikona je vidljivo kako tvrtka La Marchesina s.r.l. unatoč niskom koeficijentu trenutne likvidnosti ima tendenciju rasta od 0,18 do 0,37; Livi s.r.l. bilježi mali rast od 0,03 do 0,05, dok Antichi Sapori s.r.l. ima najviši koeficijent u odnosu na promatrana poduzeća.

Tablica 7. Koeficijenti ubrzane likvidnosti odabranih poduzeća

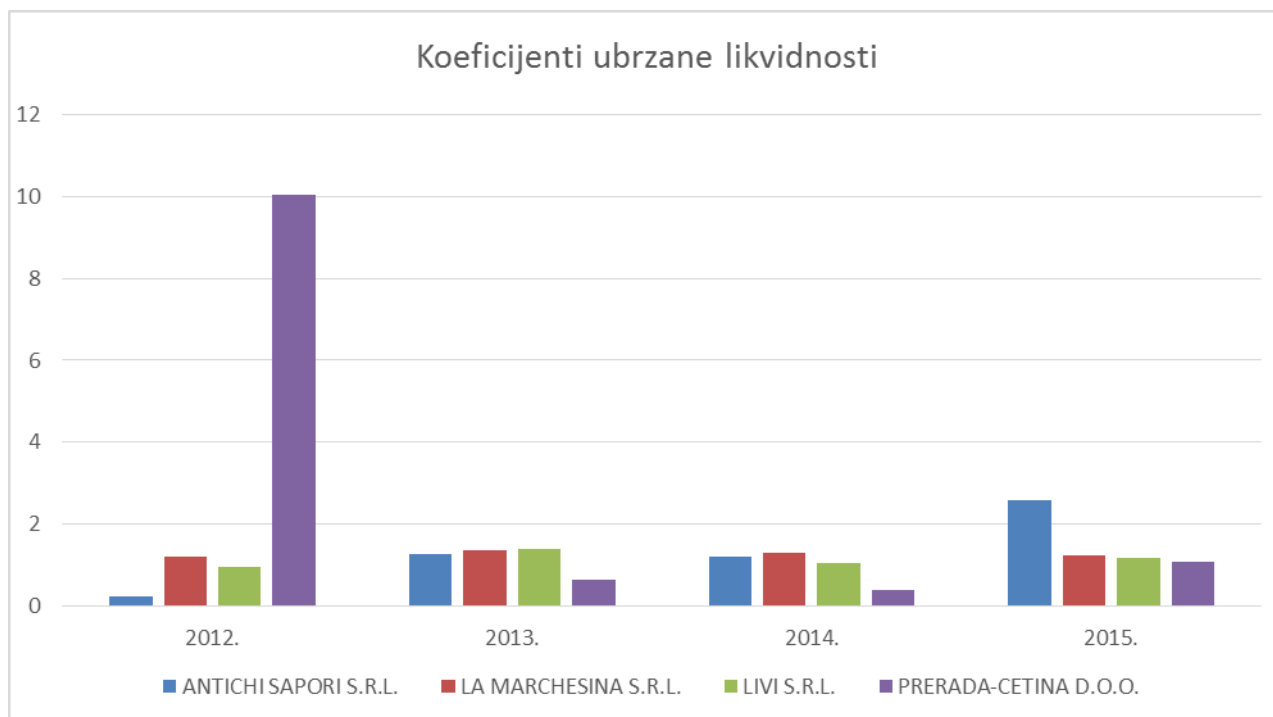
NAZIV PODUZEĆA	KOEFIČIJENT UBRZANE LIKVIDNOSTI			
	2012.	2013.	2014.	2015.
ANTICHI SAPORI S.R.L.	0,25	1,27	1,22	2,59
LA MARCHESINA S.R.L.	1,23	1,37	1,31	1,25
LIVI S.R.L.	0,96	1,41	1,07	1,17
PRERADA-CETINA D.O.O.	10,02	0,64	0,40	1,09

Izvor: Izrada autora

Kod koeficijenta ubrzane likvidnosti postavlja se pitanje ima li poduzeće dovoljno kratkoročnih sredstava da podmiri dospelje obveze, a bez prodaje zaliha. Poželjna vrijednost

je ona koja ne odstupa značajno od industrijskog prosjeka, tj. 1 ili veća od 1.⁴⁶ Kao što se može vidjeti u tablici 7 poduzeće La Marchesina s.r.l. je zadovoljilo kriterij u promatranom razdoblju, dok su poduzeća Antichi Saponi s.r.l. i Livi s.r.l. u 2012. godini imali najnižu vrijednost koeficijenta u odnosu na cjelokupno promatrano razdoblje. Poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. bilježi značajnu oscilaciju koeficijenta ubrzane likvidnosti od 10,02 u 2012. godini do 1,09 u 2015. godini.

Kretanje koeficijenata ubrzane likvidnosti odabranih poduzeća za razdoblje od 2012. do 2015. godine prikazano je na grafikonu 2 gdje se može zaključiti da tvrtka La Marchesina s.r.l. sposobna podmirivati svoje obveze iz najlikvidnije imovine u odnosu na promatrana poduzeća. Na grafikonu naročito dolazi do izražaja pad vrijednosti koeficijenta za poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. koji u 2015. godini iznosi 1,09 što je pak zadovoljava kriterij da bude veći od 1.

Grafikon 2. Kretanje koeficijenata ubrzane likvidnosti odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora

U tablici 8 prikazani su koeficijenti tekuće likvidnosti i financijske stabilnosti odabranih poduzeća za period od 2012. do 2015. godine.

⁴⁶ Izvor: Ekonomski fakultet Osijek, Interni materijali; Preuzeto: 19.08.2017.
www.efos.unios.hr/.../sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf

Tablica 8. Koeficijenti tekuće likvidnosti i financijske stabilnosti odabranih poduzeća

NAZIV PODUZEĆA	KOEFIČIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI				KOEFIČIJENT FINANCIJSKE STABILNOSTI			
	2012.	2013.	2014.	2015.	2012.	2013.	2014.	2015.
ANTICHI SAPORI S.R.L.	2,16	2,82	2,63	2,92	0,38	0,31	0,24	0,18
LA MARCHESINA S.R.L.	1,57	1,58	1,52	0,68	0,51	0,47	0,49	0,49
LIVI S.R.L.	1,25	1,27	1,22	0,74	0,46	0,37	0,43	0,29
PRERADA-CETINA D.O.O.	10,02	1,18	1,49	1,24	0,85	0,68	0,75	0,97

Izvor: Izrada autora

Koeficijent tekuće likvidnosti ukazuje na podmirenje kratkoročnih obveza iz kratkoročne imovine i u pravilu tada bi poduzeće na raspolaganju trebalo imati dvostruko više kratkotrajne imovine nego što ima kratkoročnih obveza što podrazumijeva da mora biti veći od 2.⁴⁷

Iz tablice 8 se vidi da je poduzeće Antichi Saporis r.l. zadovoljava teorijsku vrijednost pokazatelja tekuće likvidnosti, dok ostala poduzeća kao i Prerada – Cetina d.o.o. nastoje zadovoljiti ovaj kriterij koji ističe da bi vrijednost ovog pokazatelja trebala biti veća od 2 kako bi na vrijeme moglo podmiriti svoje tekuće obveze.

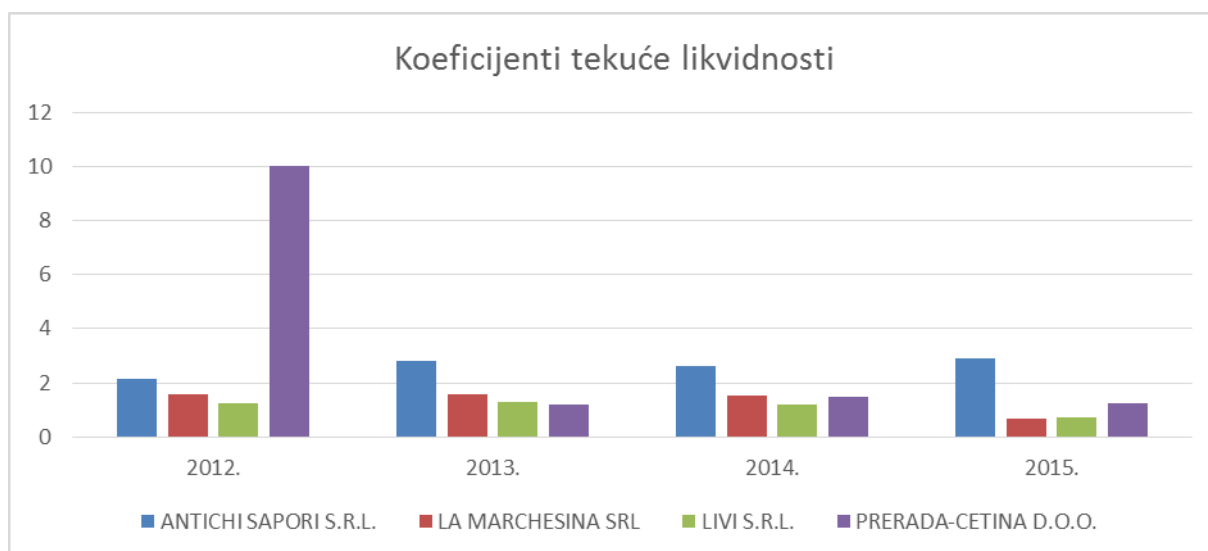
Koeficijent financijske stabilnosti predstavlja omjer dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze. Poželjno je da ovaj koeficijent bude manji od 1 jer poduzeće dio svoje kratkotrajne imovine mora financirati iz kvalitetnih dugoročnih izvora. Ako je vrijednost veća od 1 to znači da će poduzeće dio svoje dugotrajne imovine financirati iz kratkoročnih izvora.⁴⁸

Prema podacima iz tablice 8 može se zaključiti sva poduzeća u promatranom razdoblju posluju stabilno budući da im je vrijednost koeficijenta manja od 1, osim u 2015. godini gdje vrijednost koeficijenta za poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. iznosi 1,42 što znači da dio svoje dugotrajne imovine financira iz kratkoročnih izvora.

Kretanje koeficijenata tekuće likvidnosti odabranih poduzeća za razdoblje od 2012. do 2015.godine prikazano je na grafikonu 3.

⁴⁷ Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 249; Preuzeto. 19.08.2017.

⁴⁸ Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 250; Preuzeto. 19.08.2017.

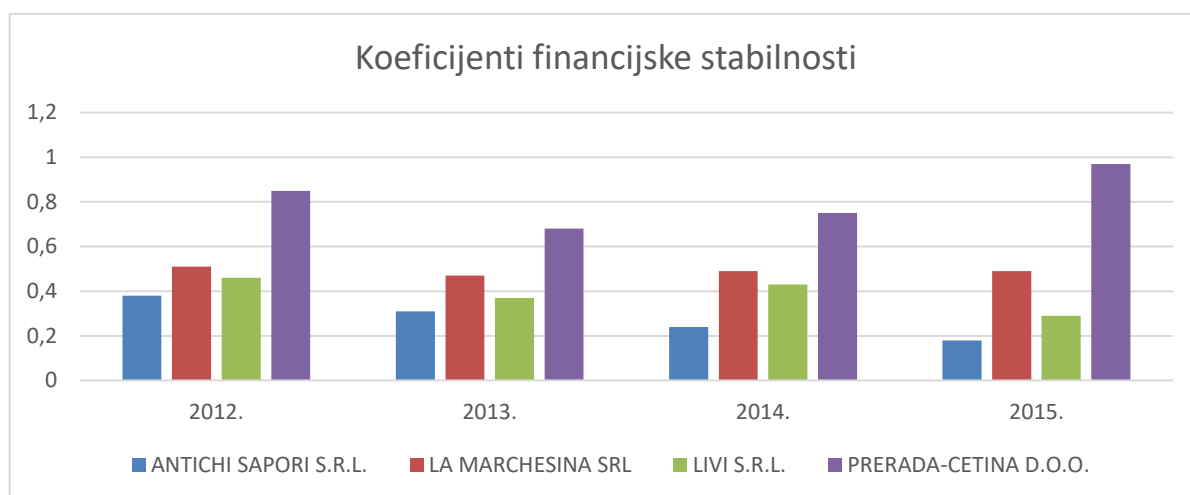

Grafikon 3. Kretanje koefficienta tekuće likvidnosti odabranih poduzeća

Izvor: Izrada autora

Na grafikonu se može uočiti kako je koefficient tekuće likvidnosti poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. poprilično visok u odnosu na odabrana poduzeća u 2012. godini iako je svim ostalim poduzećima vrijednost pokazatelja veća od 1 osim u 2015. godini gdje za poduzeća La Marchesina s.r.l. vrijednost pokazatelja iznosi 0,68 i za Livi s.r. 0,74.

Kretanje koefficienta financijske stabilnosti odabranih poduzeća za razdoblje od 2012. do 2015.godine prikazano je na grafikonu 4.

Grafikon 4. Kretanje koefficienta financijske stabilnosti odabranih poduzeća

Izvor: Izrada autora

Na temelju izračunatih pokazatelja u tablici 8 može se zaključiti da su u promatranom razdoblju sva poduzeća održavala teorijske vrijednosti pokazatelja financijske stabilnosti što znači da dio kratkotrajne imovine financiraju iz dugoročnih izvora.

Na temelju provedene analize pomoću pokazatelja likvidnosti može se zaključiti kako poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. ima oscilacije što se tiče plaćanja svojih obveza te da poduzeće Antichi Saponi posluje stabilnije i likvidnije u odnosu na Preradu – Cetinu d.o.o.

4.2.2 Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja zaduženosti

U ovom dijelu rada prikazana je usporedba pokazatelja zaduženosti odabranih poduzeća. Pokazatelji zaduženosti ukazuju na načine kojima poduzeće financira svoje poslovanje, je li to iz vlastitih izvora, zaduživanjem ili kombinacijom zaduživanja i vlastitih izvora. Koeficijenti koji su korišteni za usporedbu su koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja jer ukazuju koliko se poduzeće financira iz vlastitih izvora što utječe na sigurnost i stabilnost poslovanja.

U tablici 9 prikazani su koeficijenti zaduženosti odabranih poduzeća za razbolje od 2012. do 2015. Godine.

Tablica 9. Koeficijenti zaduženosti odabranih poduzeća

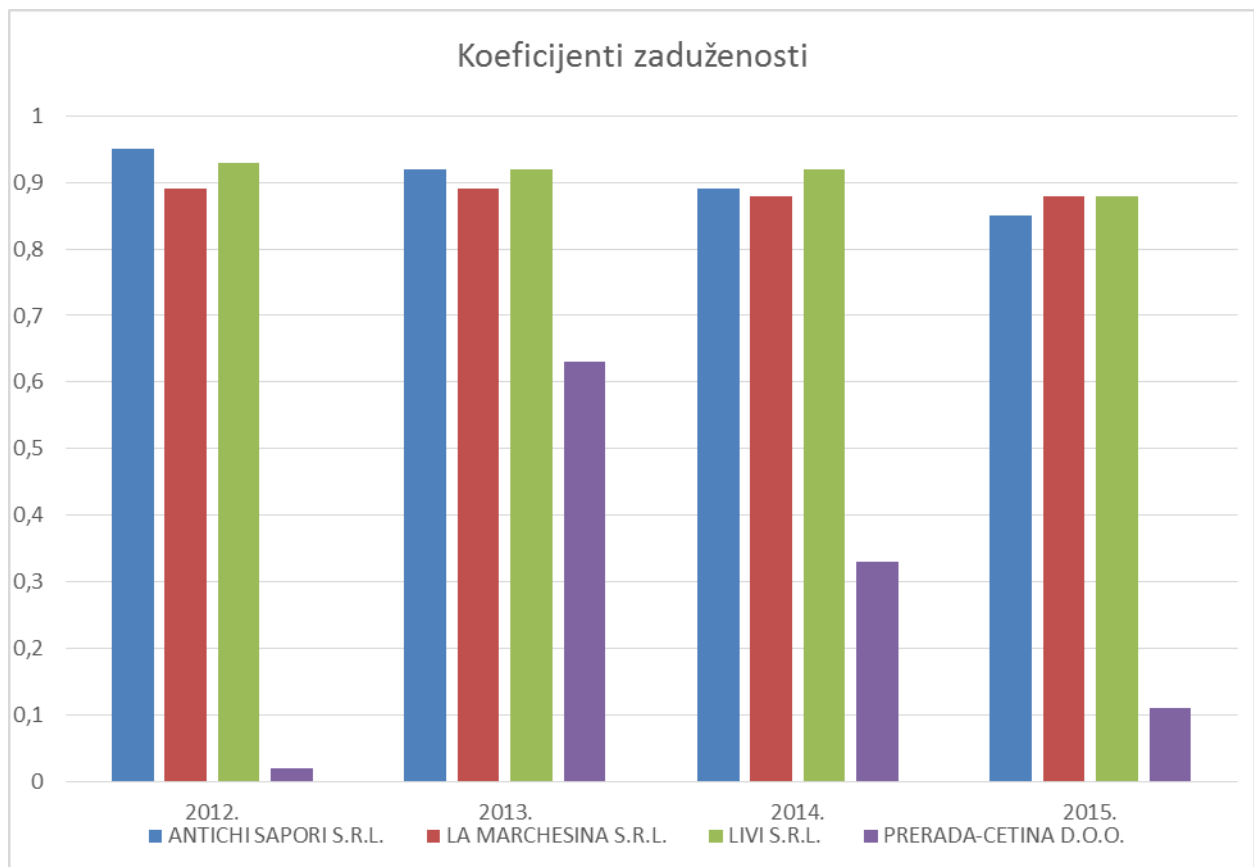
NAZIV PODUZEĆA	KOEFIKIJENT ZADUŽENOSTI			
	2012.	2013.	2014.	2015.
ANTICHI SAPORI S.R.L.	0,95	0,92	0,89	0,85
LA MARCHESINA S.R.L.	0,89	0,89	0,88	0,88
LIVI S.R.L.	0,93	0,92	0,92	0,88
PRERADA-CETINA D.O.O.	0,02	0,63	0,33	0,11

Izvor: Izrada autora

Koeficijent zaduženosti pokazuje do koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Što je veći odnos duga i imovine, veći je financijski rizik, a što je manji, niži je financijski rizik. U pravilu bi

vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala biti 50% ili manja.⁴⁹ Prema podacima iz tablice može se uočiti da poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. ima nizak koeficijent zaduženosti što znači da financira poslovanje iz vlastitih izvora osim u 2013. godini kada je koristila zaduživanje zbog ulaganja u imovinu. Vrijednost imovine poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. u 2013. godini iznosi 13.863.990 kuna.

Kretanje koeficijenata zaduženosti odabranih poduzeća za razdoblje od 2012. do 2015.godine prikazano je na grafikonu 5.

Grafikon 5. Kretanje koeficijenata zaduženosti odabranih poduzeća

Izvor: Izrada autora

Iz grafikona 5 je vidljivo kako su sva poduzeća koristila zaduživanje u svom poslovanju. Poduzeća Antichi Sapori s.r.l., La Marchesina s.r.l. i Livi s.r.l. su više od 50% svoje imovine financirali iz tuđih izvora u promatranom razdoblju, Poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. je najmanje koristila zaduživanje, osim u 2013. godini, za održavanje poslovnog procesa u promatranom razdoblju što ukazuje da je poduzeće dobro koristilo vlastiti kapital.

⁴⁹ Izvor: Šarlija N. (2009), Ekonomski fakultet Osijek, Analiza poslovanja poduzeća, Interni materijali; Preuzeto: 20.08.2017.; Dostupno na: https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza

U tablici 10 prikazani su koeficijenti vlastitog financiranja odabranih poduzeća za promatrano razdoblje od 2012. do 2015.g.

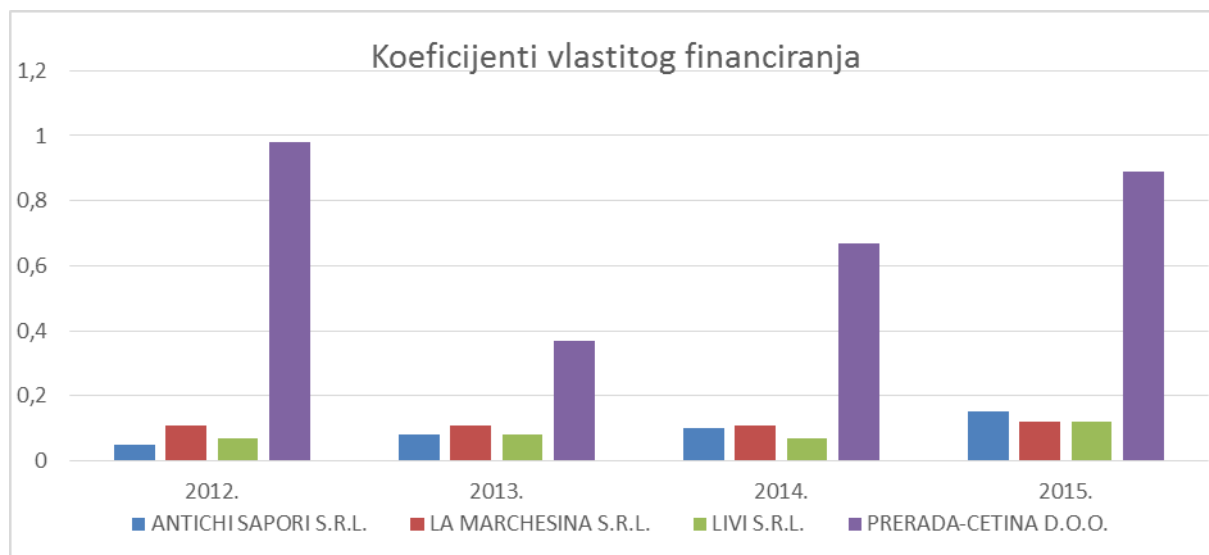
Tablica 10. Koeficijenti vlastitog financiranja odabranih poduzeća

NAZIV PODUZEĆA	KOEFIČIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA			
	2012.	2013.	2014.	2015.
ANTICHI SAPORI S.R.L.	0,05	0,08	0,10	0,15
LA MARCHESINA S.R.L.	0,11	0,11	0,11	0,12
LIVI S.R.L.	0,07	0,08	0,07	0,12
PRERADA-CETINA D.O.O.	0,98	0,37	0,67	0,89

Izvor: Izrada autora

Koeficijent vlastitog financiranja govori koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) a njegova vrijednost bi trebala biti veća od 50%.⁵⁰ Iz tablice 10 se vidi da poduzeće Prerada - Cetina d.o.o. financira svoje poslovanje iz vlastitih izvora, odnosno vrlo malo koristi zaduživanja kao jedan od način za održavanje poslovnih procesa, dok su ostale tvrtke koristile zaduživanje.

Na grafikonu 6 prikazano je kretanje koeficijenta vlastitog financiranja odabranih poduzeća za razdoblje od 2012. do 2015. godine.

Grafikon 6. Kretanje koeficijenta vlastitog financiranja odabranih poduzeća

Izvor: Izrada autora

⁵⁰ Izvor: Šarlija N. (2009), Ekonomski fakultet Osijek, Analiza poslovanja poduzeća, Interni materijali; Preuzeto: 20.08.2017.; Dostupno na: https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza

Iz grafikona 6 je vidljivo kako su strana poduzeća manje financirala svoja poslovanja iz vlastitih izvora u odnosu na poduzeće Prerada - Cetina d.o.o. koje je vrlo uspješno financiralo svoje poslovanje iz vlastitih izvora.

Na temelju analize pomoću koeficijenta zaduženosti i koeficijenta vlastitog financiranja može se zaključiti kako je poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. vrlo stabilno jer većinu svog poslovanja financira iz vlastitih izvora u odnosu na promatrana poduzeća koja koriste zaduživanje kako bi održali svoje poslovne procese.

4.2.3 Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja te su poznati pod nazivom koeficijenti obrta. Oni ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu.⁵¹ U ovom dijelu rada za provedbu usporedbe koristit će se koeficijent obrta ukupne imovine, koeficijent obrta kratkotrajne imovine, koeficijent obrta potraživanja i trajanje naplate potraživanja u danima kao adekvatni pokazatelji aktivnosti poduzeća.

U tablici 11 prikazani su koeficijenti obrta ukupne imovine i koeficijenti obrta kratkotrajne imovine odabranih poduzeća za promatrano razdoblje od 2012. do 2015.g.

Tablica 11. Koeficijenti obrta ukupne imovine i koeficijenti obrta kratkotrajne imovine odabranih poduzeća

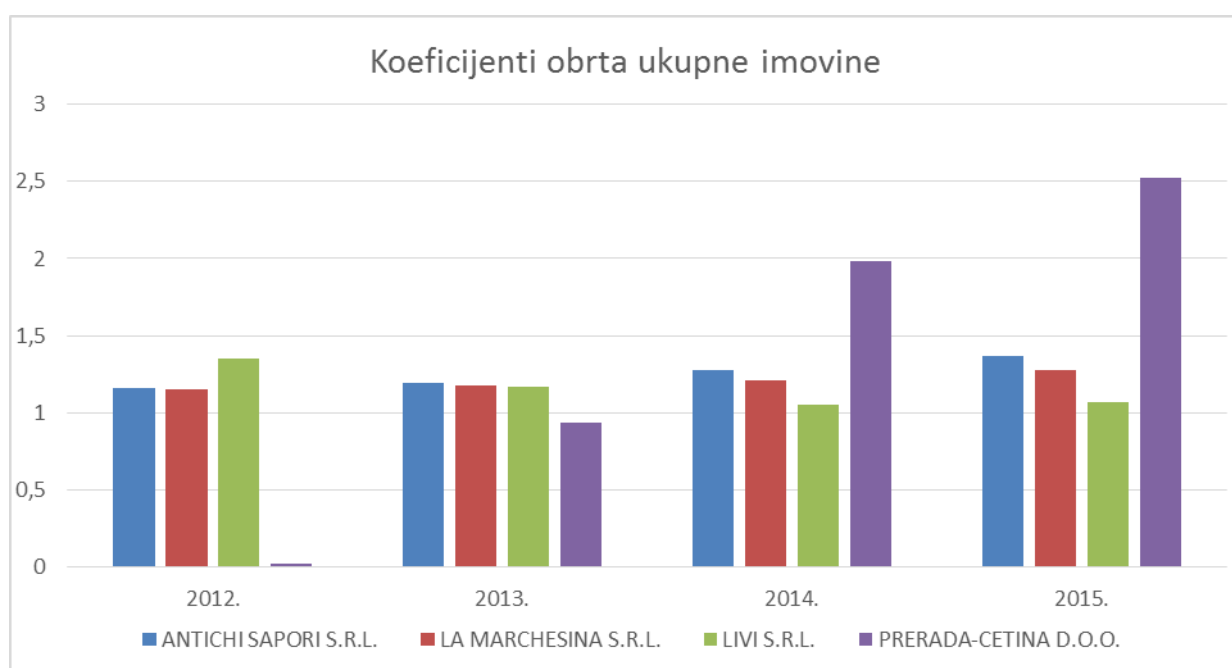
NAZIV PODUZEĆA	KOEFIKIJENT OBRTA UKUPNE IMOVINE				KOEFIKIJENT OBRTA KRATKOTRAJNE IMOVINE			
	2012.	2013.	2014.	2015.	2012.	2013.	2014.	2015.
ANTICHI SAPORI S.R.L.	1,16	1,19	1,28	1,37	1,55	1,53	1,53	1,57
LA MARCHESINA S.R.L.	1,15	1,18	1,21	1,28	1,58	1,58	1,62	1,68
LIVI S.R.L.	1,35	1,17	1,05	1,07	1,60	1,32	1,20	1,19
PRERADA-CETINA D.O.O.	0,02	0,94	1,98	2,52	0,13	1,25	4,05	19,97

Izvor: Izrada autora

⁵¹ Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, str. 251; Preuzeto. 20.08.2017.

Iz tablice 12 se može zaključiti kako oba pokazatelja poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. ostvaruju sličnu dinamiku kretanja, konstantni rast kroz promatrani period. Što je broj obrta veći, to znači da poduzeće uspješno pokriva svoju imovinu i potraživanja od ostvarenih prihoda. Najveća vrijednost ovih pokazatelja ostvarena je u 2015. godini jer je poduzeće ostvarilo više prihoda u odnosu na ukupnu, odnosno kratkotrajnu imovinu. Vrijednost koeficijenta obrta ukupne imovine u 2015. godini iznosi 2,52 što znači da je jedna jedinica ukupne imovine ostvarila 2,52 novčanih jedinica prihoda.

Na grafikonu 7 prikazano je kretanje koeficijenata obrta ukupne imovine odabranih poduzeća za razdoblje od 2012. do 2015. godine.

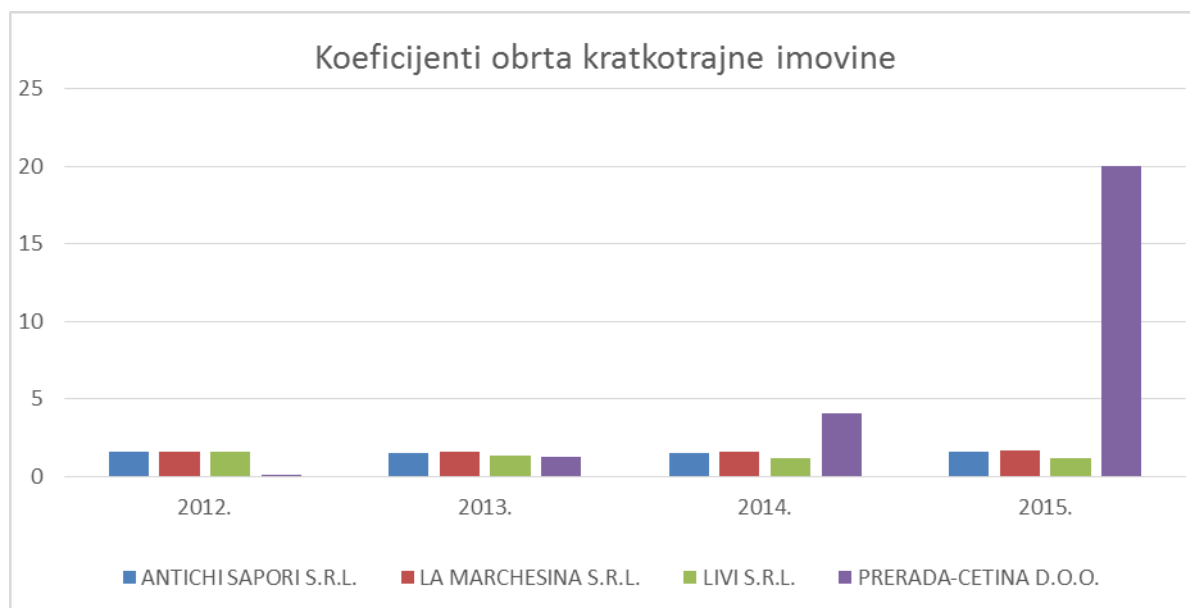

Grafikon 7. Kretanje koeficijenata obrta ukupne imovine odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora

U 2015. godini poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. je ostvarila najviše jedinica prihoda po jedinici ukupne imovine u odnosu na 2012. godinu kada je ostvarila 0,02 jedinice prihoda po jedinici ukupne imovine. Ostala promatrana poduzeća su ostvarila zadovoljavajući povrat po jedinici uložene imovine.

Na grafikonu 8 prikazano je kretanje koeficijenata obrta kratkotrajne imovine odabranih poduzeća za razdoblje od 2012. do 2015. godine na temelju kojega se može donijeti sličan zaključak kao i za grafikon 7. Naime, u promatranom razdoblju poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. je ostvarila najviše jedinica prihoda po jedinici kratkotrajne imovine u usporedbi sa

odabranim poduzećima, dok su ostala poduzeća također ostvarila pozitivne pokazatelje u promatranom razdoblju.

Grafikon 8. Kretanje koeficijenata obrta kratkotrajne imovine odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora

U tablici 12 prikazani su koeficijenti obrta potraživanja i trajanje naplate potraživanja u danima za odabrana poduzeća u razdoblju od 2012. do 2015. godine. Koeficijenti obrta potraživanja pokazuju koliko su potraživanja pokrivena prihodima od prodaje, a koeficijent trajanje naplate potraživanja pokazuje koliko je dana prosječno potrebno poduzeću da naplati svoja potraživanja.

Tablica 12. Koeficijenti obrta potraživanja odabranih poduzeća

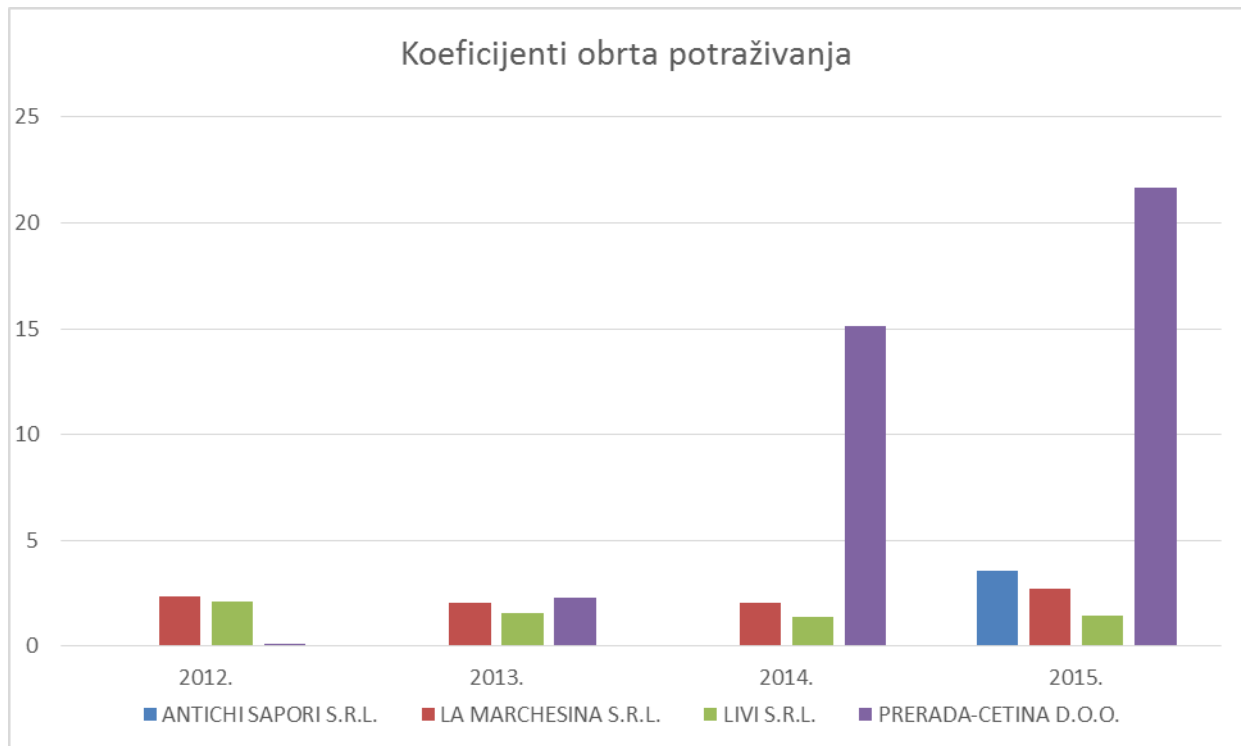
NAZIV PODUZEĆA	KOEFIČIJENT OBRTA POTRAŽIVANJA				TRAJANJE NAPLATE POTRAŽIVANJA U DANIMA			
	2012.	2013.	2014.	2015.	2012.	2013.	2014.	2015.
ANTICHI SAPORI S.R.L.	0,00	0,00	0,00	3,57	0,00	0,00	0,00	102,24
LA MARCHESINA S.R.L.	2,33	2,08	2,04	2,73	156,65	175,48	178,92	133,69
LIVI S.R.L.	2,12	1,55	1,37	1,43	172,17	235,48	266,42	255,44
PRERADA-CETINA D.O.O.	0,13	2,32	15,11	21,67	2.807,01	157,33	24,15	16,84

Izvor: Izrada autora

Iz tablice 12 se vidi da koeficijent obrta potraživanja za poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. i Antichi Saporis s.r.l. ima tendenciju rasta što utječe na smanjenje trajanje naplate potraživanja

u danima. Također se jasno vidi kako je poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. smanjilo trajanje naplate potraživanja u danima sa 2.807,01 dana u 2012. godini na 16,84 dana u 2015. godini.

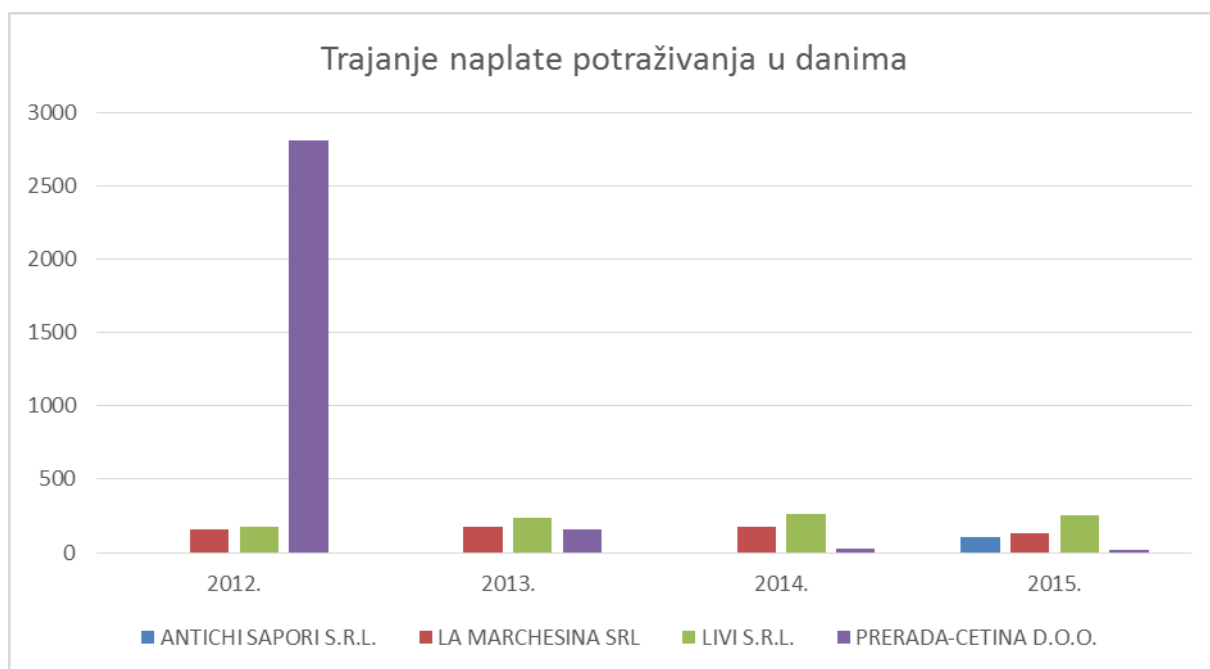
Na grafikonu 9 prikazano je kretanje koeficijenata obrta potraživanja odabranih poduzeća za razdoblje od 2012. do 2015. godine.

Grafikon 9. Kretanje koeficijenata obrta potraživanja odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora

Iz grafikona 9 se može uočiti kako je poduzeće Prerada - Cetina d.o.o. povećalo koeficijent obrta potraživanja sa 0,13 u 2012. godini na 21,67 u 2015. godini. Tvrtka Livi s.r.l. bilježi pad vrijednosti koeficijenta u promatranom razdoblju, dok La Marchesina s.r.l. ostvaruje kontinuitet što se tiče obrta potraživanja.

Na grafikonu 10 prikazano je kretanje trajanja naplate potraživanja u danima odabranih poduzeća za razdoblje od 2012. do 2015. godine koji je usko povezan sa grafikonom 9 jer rast koeficijenta obrta potraživanja dovodi do smanjenja broja dana koji su potrebni na naplatu potraživanja. Iz grafa se lako može uočiti pad broja dana za naplatu potraživanja za tvrtku Prerada – Cetina d.o.o. i rast broja dana za poduzeće Livi s.r.l.

Grafikon 10. Kretanje koeficijenta trajanje naplate potraživanja u danima odabranih poduzeća

Izvor: Izrada autora

Na temelju provedene analize može se zaključiti kako poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. ima tendenciju rasta pokazatelja aktivnosti u promatranom periodu, dok poduzeća Livi s.r.l. i La Marchesina s.r.l. ostvaruju konstantne, stabilne rezultete.

4.2.4 Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Ukoliko je vrijednost pokazatelja rentabilnosti manja od 1, to znači da poduzeće posluje s gubitkom.⁵²

U tablici 13 prikazani su koeficijenti ekonomičnosti ukupnog poslovanja i koeficijenti ekonomičnosti financiranja za odabrana poduzeća u razdoblju od 2012. do 2015. godine.

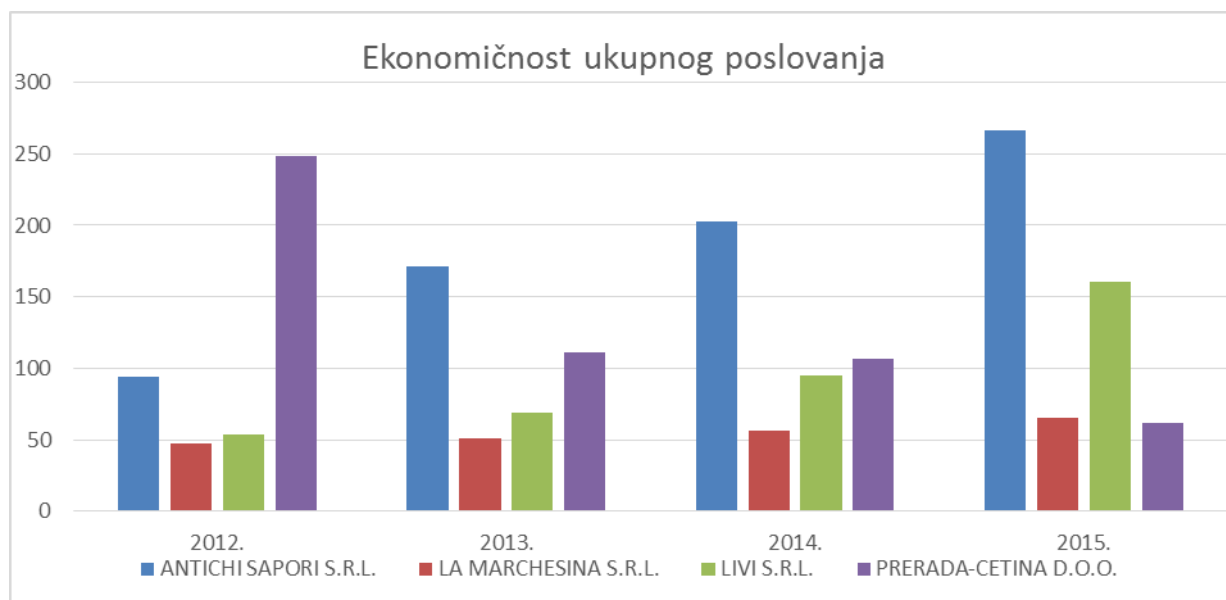
⁵² Izvor: Šarlija N. (2009), Ekonomski fakultet Osijek, Analiza poslovanja poduzeća, Interni materijali; Preuzeto: 20.08.2017.; Dostupno na: https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza

Tablica 13. Koeficijenti ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti financiranja odabranih poduzeća

NAZIV PODUZEĆA	EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA				EKONOMIČNOST FINANCIRANJA			
	2012.	2013.	2014.	2015.	2012.	2013.	2014.	2015.
ANTICHI SAPORI S.R.L.	93,92	171,17	202,26	266,53	0,00	0,73	1,17	1,04
LA MARCHESINA S.R.L.	47,52	50,93	56,79	65,28	0,00	0,09	0,00	0,00
LIVI S.R.L.	53,38	69,15	95,07	160,81	0,00	0,00	0,00	0,01
PRERADA-CETINA D.O.O.	248,88	110,86	106,57	61,42	0	0,41	0,32	0,26

Izvor: Izrada autora

Na temelju izračunatih podataka iz tablice 13 može se reći kako je ekonomičnost ukupnog poslovanja poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. zadovoljavajuća. Vrijednost ovog koeficijenta je uglavnom iznad 1 u promatranom razdoblju što znači da je poduzeće ostvarilo više od jedne jedinice prihoda na jednu jedinicu rashoda, tj. ostvaren je dobitak.

Grafikon 11. Kretanje koeficijenata ekonomičnosti ukupnog poslovanja odabranih poduzeća

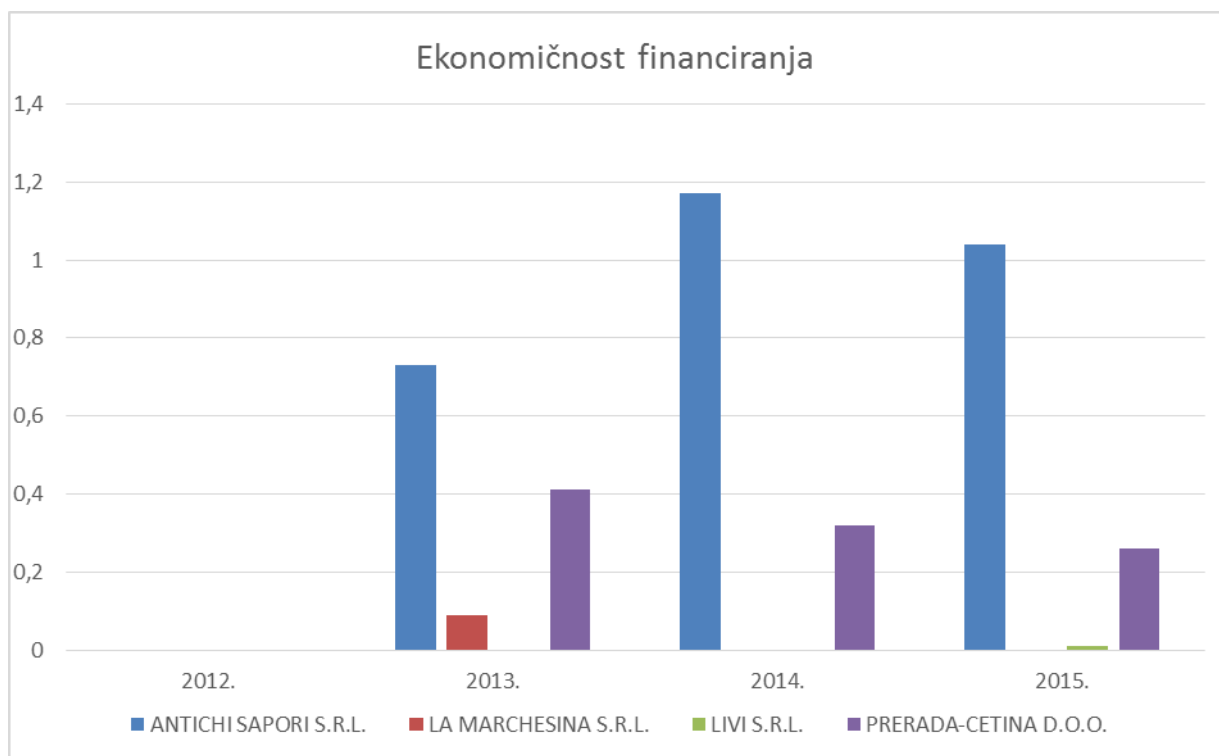
Izvor: Izrada autora

Na grafikonu 11 je vidljivo kako je ekonomičnost ukupnog poslovanja odabranih poduzeća u promatranom razdoblju bila zadovoljavajuća, odnosno bila je veća od 1 što znači da su

poduzeća ostvarivala dobit. U 2012. godini poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. je imalo najvišu vrijednost koeficijenta ekonomičnosti ukupnog poslovanja što znači da je ostvarilo veće prihode u odnosu na rashode.

Što se tiče pokazatelja ekonomičnosti financiranja za poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. oni nisu zadovoljavajući jer njihova vrijednost treba biti veća od 1, odnosno poduzeće bi trebalo po jednoj jedinici financijskog rashoda ostvariti više od jedne jedinice financijskog prihoda. Ovi negativni rezultati nisu toliko važni za poslovanje poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. jer čine tek dio ukupnih prihoda. Najvažniji prihodi za ovo poduzeće su prihodi od prodaje jer je glavna djelatnost poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. proizvodnja i prodaja hrane, odnosno sušene tjestenine.

Na grafikonu 12 prikazano je kretanje koeficijenata ekonomičnosti financiranja odabranih poduzeća za razdoblje od 2012. do 2015. godine.

Grafikon 12. Kretanje koeficijenata ekonomičnosti financiranja odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora

Prema grafikonu 12 može se zaključiti da niti jedno poduzeće osim Antichi Saporini s.r.l. nije ostvarilo zadovoljavajuću ekonomičnost financiranja u promatranom razdoblju. Poduzeće Antichi Saporini s.r.l. je u 2014. i 2015. godini ostvario teorijsku vrijednost ovog pokazatelja, a to je da bude veći od 1.

4.2.5 Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja profitabilnosti

U ovom dijelu rada napravljena je analiza profitabilnosti odabranih poduzeća i izvršena je njihova međusobna usporedba. Pokazatelji profitabilnosti pokazuju koliko tvrtka ostvari prihoda po jedinici uložene imovine ili kapitala. Pokazatelji korišteni u ovom dijelu rada su neto i bruto profitna marža.

U tablici 14 prikazani su koeficijenti neto i bruto profitne marže za odabrana poduzeća u razdoblju od 2012. do 2015. godine.

Tablica 14. Koeficijenti neto i bruto profitne marže odabranih poduzeća

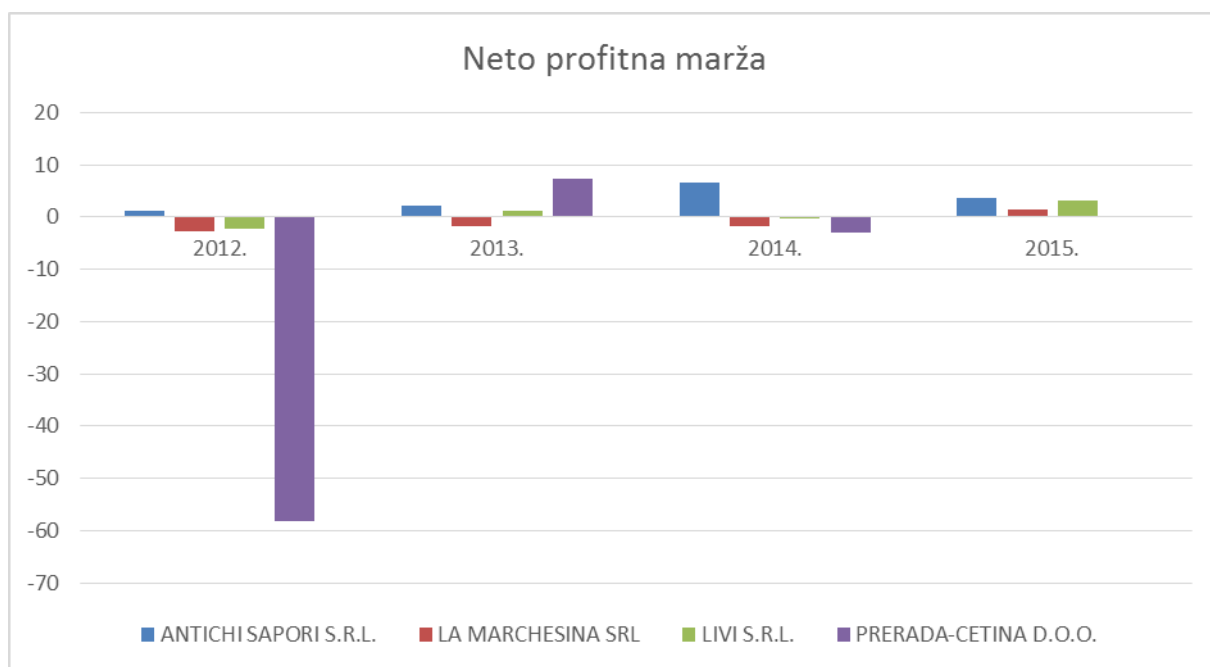
NAZIV PODUZEĆA	NETO PROFITNA MARŽA				BRUTO PROFITNA MARŽA			
	2012.	2013.	2014.	2015.	2012.	2013.	2014.	2015.
ANTICHI SAPORI S.R.L.	1,11 %	2,15%	6,46%	3,53%	2,37%	3,94%	10,18%	5,18%
LA MARCHESINA S.R.L.	-2,81 %	-1,83%	-1,65%	1,43%	-0,65%	-0,01%	-0,76%	-0,89%
LIVI S.R.L.	-2,19 %	1,24%	-0,10%	3,20%	-1,11%	1,50%	1,47%	5,44%
PRERADA-CETINA D.O.O.	-58,14 %	7,37%	-2,89%	0,12%	-58,14%	7,59%	-2,89%	2,65%

Izvor: Izrada autora

Neto profitna marža ukazuje na sposobnost managementa u vođenju poduzeća. Odnos neto dobiti prema prodaji u biti izražava razinu odnosa trošak/cijena u poslovanju.⁵³ Prema izračunatim podacima u tablici 14 vidi se kako su u promatranom razdoblju neto i bruto profitna marža u stalnom porastu za poduzeće Antichi Sapori s.r.l., dok ostala poduzeća bilježe različite oscilacije u promatranom razdoblju. Poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. je u 2012.g. ostvarilo negativnu neto (bruto) profitnu maržu, a na kraju razdoblja je ostvarilo pozitivnu neto (bruto) profitnu maržu.

Na grafikonu 13 prikazano je kretanje koeficijenata neto profitne marže odabranih poduzeća za razdoblje od 2012. do 2015. godine.

⁵³ Izvor: Šarlija N. (2009), Ekonomski fakultet Osijek, Analiza poslovanja poduzeća, Interni materijali; Preuzeto: 21.08.2017.; Dostupno na: https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza

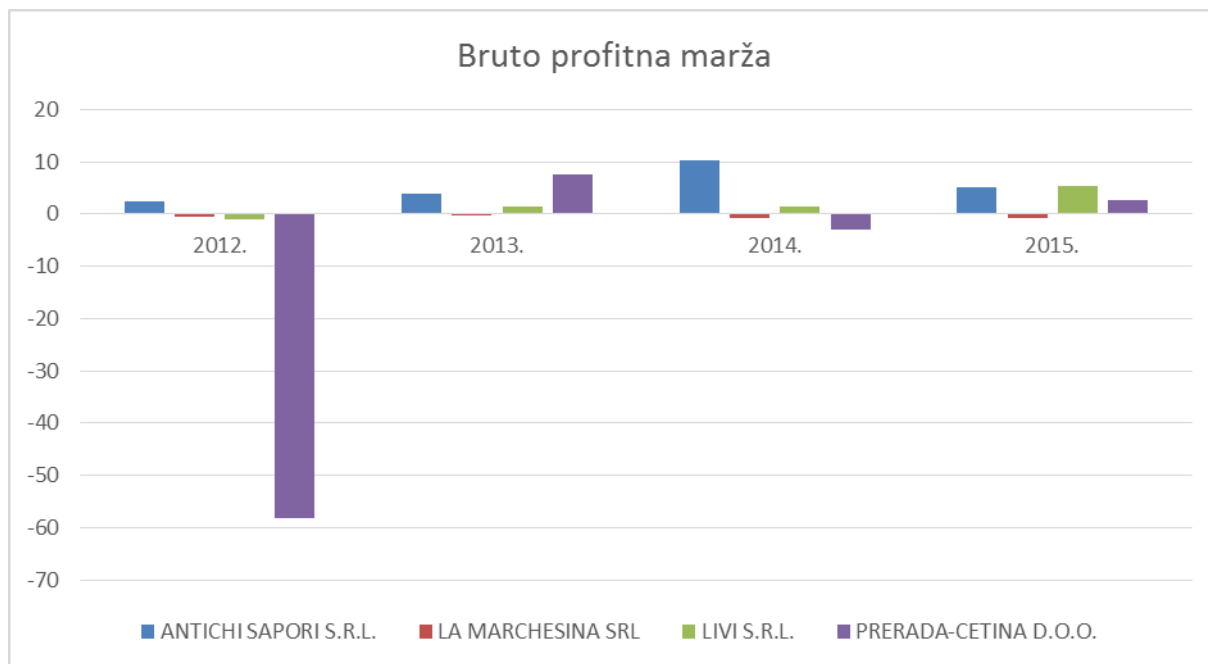

Grafikon 13. Kretanje koeficijenta neto profitne marže odabranih poduzeća

Izvor: Izrada autora

Neto profitna marža prikazuje profitabilnost odabranih poduzeća u promatranom razdoblju. U 2012. i 2014. godini poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. ostvaruje slabije (negativnije) rezultate u odnosu na ostala promatrana poduzeća, vjerojatno zbog recesijskih uvjeta koji su nepovoljno utjecali na većinu srednjih i malih poduzeća. Jedino poduzeće koje ostvaruje pozitivne vrijednosti je Antichi Sapori s.r.l., dok La Marchesina s.r.l. i Livi s.r.l. ostvaruje negativne ili niske pozitivne rezultate.

Na grafikonu 14 prikazano je kretanje koeficijenta bruto profitne marže odabranih poduzeća za razdoblje od 2012. do 2015. godine iz kojeg se može zaključiti da je poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. u 2015. godini ostvarilo namanju, ali ipak pozitivnu vrijednost bruto profitne marže u odnosu na prethodne godine. Suprotno tome, tvrtka Livi s.r.l. iz Italije ostvarila je u 2012. godini najmanju vrijednost pokazatelja bruto profitne marže, dok je u sljedeće tri bilježila pozitivne pomake.

Grafikon 14. Kretanje koeficijenta bruto profitne marže odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora

Provedbom analize pomoću koeficijenta neto profitne marže i bruto profitne marže te može se ustanoviti da poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. posluje slabije u odnosu na promatrana poduzeća. Usporedbom neto i bruto profitne marže poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. ostvaruje gubitke naspram poduzeća Antichi Saponi s.r.l. koje ostvaruje konstantno pozitivne rezultate u promatranom razdoblju.

5 ZAKLJUČAK

U ovom radu provedena je analiza uspješnosti i sigurnosti poslovanja poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. sa sličnim tvrtkama iz Europske unije kako bi se utvrdilo kako poduzeće posluje u usporedbi sa svojim konkurentima iz iste djelatnosti. S obzirom kako uspješnost poslovanja uvjetuje sigurnost i održavanje poslovanja, na temelju rezultata pokazatelja likvidnosti i zaduženosti može se zaključiti kako se poduzeće Prerada – Cetina d.o.o. pokazalo kao stabilan domaći proizvođač hrane na hrvatskom tržištu koja svojom kvalitetom pronalazi put do kupaca. Kao jedan od dokaza stabilnosti tvrtke je i pokazatelj vlastitog financiranja što znači da poduzeće Prerada - Cetina d.o.o. sama financira svoje poslovanje.

Analiza poslovanja tvrtke Prerada – Cetina d.o.o. je provedena u razdoblju od četiri godine, od 2012. do 2015. godine na temelju čega se može zaključiti da je ovo tvrtka koja je u recesijskom i postrecesijskom razdoblju ostvarila solidne poslovne rezultate. Analizom podataka prikupljenih iz financijskih izvještaja kroz promatrane godine poslovanja za odabrana poduzeća rezultati pokazuju kako sva poduzeća ostvaruju pad i rast prihoda u promatranom razdoblju. Najveći kupci ovih poduzeća su fizičke osobe kao krajnji potrošači te o njihovoj kupovnoj moći ovisi dobit analiziranih poduzeća, a na kupovnu moć potrošačkog društva utječu razni čimbenici kao što su osobna primanja, inflacije u zemlji, recesija, standard društva i slično.

Ispravnim donošenjem odluka menadžmenta i efikasnim upravljanjem resursima i imovinom poduzeća Prerada – Cetina d.o.o. rezultiralo je ostvarenjem boljih rezultata u 2015. godini u odnosu na prethodne godine što je dobra podloga za poslovanje u idućim razdobljima.

6 LITERATURA

1. Ekonomski fakultet, Osijek Pojednostavljeno računovodstvo; Interni materijali; Preuzeto: 22.07.2017. <http://www.efos.unios.hr/arhiva/dokumenti/PR-07-Pojednost-rac.pdf>.
2. Ekonomski fakultet, Osijek; Preuzeto: 22.07.2017. http://www.efos.unios.hr/arhiva/dokumenti/2_Bilanca_ponavljanje_i_zadaci.pdf
3. Ekonomski fakultet Osijek, Interni materijali; Preuzeto: 31.07.2017. www.efos.unios.hr/.../sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf.
4. Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 86/15.
5. Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15.
6. Perčević H., Hrvatska revizorska komora, Zagreb, Preuzeto: 22.07.2017.; <http://www.revizorska-komora.hr/pdf/Prezentacije-2009/Prezentiranje%20financijskih%20izvjestaja%20pripremljenih%20prema%20MSFI.ppt>.
7. Slobodna Dalmacija, www.slobodnadalmacija.hr, dostupno na : <http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/split-zupanija/clanak/id/168570/jos-industrija-u-dalmaciji-ni-propala-u-omisu-prezivjele-tri-proizvodne-perjanice>; Preuzeto: 19.08.2017.
8. Šarlija N. (2009), Ekonomski fakultet Osijek, Analiza poslovanja poduzeća, Interni materijali; Preuzeto: 20.08.2017.; Dostupno na: https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.
9. Šodan S. (2017), Financijska analiza poslovanja, Interni materijali.
10. Vidučić Lj. (2012.), Financijski management, RRI F; Zagreb
11. Vučemilović V. (2015), Financijski management, Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici Interni materijali; ww.vsmti.hr/en/courses/course.../doc.../2928-5financijska-analiza.html.
12. Vujević K. i Balen M: Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća pomorskog prometa Pomorstvo, god. 20, br. 2 (2006); Preuzeto: 31.07.2017., Dostupno na: hrcak.srce.hr/file/10428.

13. Žager K.; Ekonomski fakultet; Zagreb, Interni materijali sa predavanja;
Preuzeto:22.07.2017.;Dostupno na:
i. <http://web.efzg.hr/dok/RAC/kzager/RA%C4%8CUN%20DOBITI%20%20GUBITKA.pdf>.
14. Žager K. i dr. (2008.); Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb
15. www.antichisapori.com; Dostupno na:
<http://www.antichisapori.com/?m=prodotti&id=6&pag=3>, Preuzeto: 28.08.2017.
16. www.empresite.it, Dostupno na: <https://www.empresite.it/en/LIVI-SRL-425EC.html>, Preuzeto: 28.08.2017.
17. www.listings.findthecompany.com, Dostupno
na:<http://listings.findthecompany.com/l/88473411/La-Marchesina-S-r-l>: Preuzeto:
28.08.2017.
18. www.moj-bankar.hr; Dostupno na:<http://www.moj-bankar.hr/Kazalo/C/Ciljevi-ra%C4%8Dunovodstva>, Preuzeto: 10.07.2017.
19. www.sudskiregistar.hr ; Dostupno na:
https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:28:0::NO:28:P28_SBT_MBS:060213626, Preuzeto: 20.08.2017.

Popis tablica:

Tablica 1. Pokazatelji likvidnosti	14
Tablica 2. Pokazatelji zaduženosti	16
Tablica 3. Pokazatelji aktivnosti	17
Tablica 4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	18
Tablica 5. Pokazatelji profitabilnosti.....	18
Tablica 6. Koeficijenti trenutne likvidnosti odabranih poduzeća	21
Tablica 7. Koeficijenti ubrzane likvidnosti odabranih poduzeća	22
Tablica 8. Koeficijenti tekuće likvidnosti i financijske stabilnosti odabranih poduzeća	24
Tablica 9. Koeficijenti zaduženosti odabranih poduzeća	26
Tablica 10. Koeficijenti vlastitog financiranja odabranih poduzeća	28
Tablica 11. Koeficijenti obrta ukupne imovine i koeficijenti obrta kratkotrajne imovine odabranih poduzeća.....	29
Tablica 12. Koeficijenti obrta potraživanja odabranih poduzeća.....	31
Tablica 13. Koeficijenti ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti financiranja odabranih poduzeća.....	34
Tablica 14. Koeficijenti neto i bruto profitne marže odabranih poduzećaIzvor: Izrada autora	36

Popis grafikona:

Grafikon 1. Kretanje koeficijenata trenutne likvidnosti odabranih poduzeća Izvor: Izrada autor	22
Grafikon 2. Kretanje koeficijenata ubrzane likvidnosti odabranih poduzeća Izvor: Izrada autora	23
Grafikon 3. Kretanje koeficijenata tekuće likvidnosti odabranih poduzeća Izvor: Izrada autora	25
Grafikon 4. Kretanje koeficijenata financijske stabilnosti odabranih poduzeća Izvor: Izrada autora	25
Grafikon 5. Kretanje koeficijenata zaduženosti odabranih poduzeća Izvor: Izrada autora	27
Grafikon 6. Kretanje koeficijenata vlastitog financiranja odabranih poduzeća Izvor: Izrada autora	28
Grafikon 7. Kretanje koeficijenata obrta ukupne imovine odabranih poduzeća Izvor: Izrada autora	30
Grafikon 8. Kretanje koeficijenata obrta kratkotrajne imovine odabranih poduzeća Izvor: Izrada autora	31
Grafikon 9. Kretanje koeficijenata obrta potraživanja odabranih poduzeća Izvor: Izrada autora	32

Grafikon 10. Kretanje koeficijenata trajanje naplate potraživanja u danima odabranih poduzeća	
Izvor: Izrada autora	33
Grafikon 11. Kretanje koeficijenata ekonomičnosti ukupnog poslovanja odabranih poduzeća	
Izvor: Izrada autora	34
Grafikon 12. Kretanje koeficijenata ekonomičnosti financiranja odabranih poduzeća	
Izvor: Izrada autora	35
Grafikon 13. Kretanje koeficijenata neto profitne marže odabranih poduzeća	
Izvor: Izrada autora	37
Grafikon 14. Kretanje koeficijenata bruto profitne marže odabranih poduzeća	
Izvor: Izrada autora	38

7 SAŽETAK

Financijskim izvještajima omogućuje se svim zainteresiranim korisnicima, kako eksternim tako i internim, uvid u informacije o financijskom položaju poduzeća i uspješnosti poslovanja ekonomskog subjekta. Nakon provedene analize financijskih izvještaja društva Prerada – Cetina d.o.o. za razdoblje od 2012. do 2015. godine i provedenom usporedbom sa rezultatima konkurentskih poduzeća iz Europske unije može se zaključiti kako Prerada – Cetina d.o.o. posluje stabilnije, sigurnije i uspješnije i u odnosu na konkurente.

Ključne riječi: financijski izvještaji, financijski položaj, uspješnost poslovanja, analiza financijskih izvještaja, stabilnost, sigurnost poslovanja

SUMMARY

Financial reports allow all interested users, both external and internal, to insight into information on the company's financial position and the performance of an economic entity. After the analysis of the financial statements of Prerada - Cetina d.o.o. for the period from 2012 to 2015 and comparing with the results of competing companies from the European Union it can be concluded that Prerada - Cetina d.o.o. operates more stable, safer and more successful in relation to competitors.

Key words: financial statements, financial position, business performance, financial statements analysis, stability, business security